

Nepriklausoma LIETUVA

Independent Lithuania

Nr. 18 (212) KAINA 10 ct.

MONTREAL, 1951 m. GEGUZĖS - MAY 10 d.

PRICE 10 c. XI METAI

PASAULINĖ POLITIKA IŠ KRIZĖS NEIŠEINA

RASTI SLAPTĄ KOREJOS KARO RUOŠIMO DOKUMENTAI. VISIŠKA KRIZĖ PARYŽIAUS KONFERENCIOJE. KANADA PADEŠ GINTI EUROPA. AMERIKA ISLANDIJOJE GAVO KARO BAZES.

Tur būt, įdomiausias praėjusios savaitės politinis faktas yra suradimas dokumentų, kurie įrodo, kad

Korejos karą paruošė Maskva ir kad jis paruoštas atsikėlus.

Tai yra šiaurinėje Korejoje rasti autentiški įsakymai, kurių vienas įsako Korejos kariuomenei pasiruošti pulti pietinę Koreją pirmąją iššvaigius, o kitas, datuotas prieš dvi dienas kai buvo užpulta pietinė Koreja, kuris tiksliai nurodo šiaurinės Korejos kariuomenės dalinius, kuriems nurodoma, kada ir kokias vietas pulti ir užimti. Šie dokumentai jau pateikti Jungtinių Tautų Organizacijai. Jie pasirašyti rusų generolo.

Taigi, Maskva, apkaltinusi pietinę Koreją agresija, pati tai padarė. Kad taip buvo, niekas neabejojo, bet trūko dar dokumentinių įrodymų — dabar ir jie jau yra JTO rankose.

Maža to, nelaisvėn pateko vienas žymus šiaurinės Korejos valdininkas, kuris viską plačiai papasakojo ir

patvirtino slaptųjų dokumentų tikrumą

savo žiniomis.

Dabar tikrai įdomu, ką Maskva sugalvos šiems faktams nugincyti? Kad ji tai darys, dėl to neabejojama. Juk Maskva — provokacijų ir išmislių specialistė.

Nors apie taiką tebekalbama, bet jos reikalai vis smarkiau niuokiasi. Tie, kurie garbiausiai apie taiką kalba, mažiausiai ja tiki.

Taikos pastangų heroskopu dabar tenka laikyti 4-rių dienotvarkės konferenciją Paryžiuje. Vakariečiai pasiūlė jau tris dienotvarkes, kurias bandė priderinti prie maskvinės, bet Gromyka visas atmetė. Todėl paskutinėmis dienomis

dienotvarkės konferencija Parayžiuje priejo visišką krizę.

Vakariečiai pareiškė, kad jei gu ir po šių pasiūlymų, iš kurių Maskva turi didžiausią pasirinkimą, ji nieko nepasirinks, tai bus atsakinga už konferencijos fiasko. Jeigu po 42-jų posėdžių prieinamos tokios išvados, tai toliau jau nėra kur eiti. Tai reiškia, kad apie jokią susitarimą, o tuo pačiu ir apie taiką, nėra jokios kalbos.

Tokių faktų akivaizdoje, be gali būti kalba tikta apie gin klavimąsi. Taip ir yra. Amerika atsidėjusi ginkluojasi. Kas mums ypač įdomu, Kanada taip pat ne tik ginkluojasi, bet ir ginkluoja ir, be to, ruošia Atlanto pakto valstybėms oro jėgas (žiūrėk 2-ą puslapį). Be to,

Kanada organizuoja 27 brigadą, kuri bus pasiūsta ginti Europos.

Amerikos karo ministeris Maršalas pareiškė, kad komunistams nebus daromos nuolaidos, o prezidentas Trumanas, kalbėdamas per radiją, aiškiai apkaltino Maskvą agresija, jos nenorą rasti būdus ir priemonės asugoti taikai, JTO chartos laužymą ir tt. Amerika todėl, kaip sako Trumanas, turi būti pasiruošusi gintis; turi būti organizuota ir civilinė gynyba nuo atomobombų.

Vienas ryškiausių faktų, kaip einama į karą, yra tai, kad

Islandija pasirašė su Amerika apsigynimo sutartį,

pagal kurią Amerika atsakinga už Islandijos saugumą. Už tarties pasirašymo faktas. Tai yra didelis faktas ir reikšmingas įvykis. Atsiminkime, kad pirmosios JAV karo jėgos jau pasiekė Islandiją, tuo pačiu metu, kai buvo paskelbtas su

tensingai organizuoja Europos gynimą. Nes, anot Churchillio, ne Korejoje, bet Europoje bus didžiausias ir lemiamasis susidūrimas.

Ir be to, Eisenhoweris intensingai organizuoja Europos gynimą. Nes, anot Churchillio, ne Korejoje, bet Europoje bus didžiausias ir lemiamasis susidūrimas.

GRAŽIOJI LIETUVOS SOSTINĖ — VILNIUS.

Iš anapus geležinės uždangos

„NL“ BENDRADARBIO ORO PAŠTU IŠ BERLYNO.

Ginklai v. Vokietijos 5 kolonai.

V. Vokietijos spauda suregistravo 34 vak. zonos Maskvos įsteigtas organizacijos. Šalia visokių kitų, nekaltų var dų niekam negali toptelti, kad „evangelikų - katalikų bendros veiklos sambūriai“ ar „sovietams draugingų krikščionių rateliai“ Kremliaus „klebonų“ filijas sudaro. Be šių, v. zonos pradėjo smarkiai buv. hitlerininkų partija — S RD (Soz. Reichspartei Deutschlands). Šios partijos nariai rusams pateikė geležinkelį įrengimų, tittų, maisto sandėlių ir fabrikų planus.

Kaip paaiškėjo, jau 8 mėnesiai, kai iš rusų zonos, vietoj maldaknygių, į vakarus siunčiami šautuvai, kulkosvaidžiai, revolveriai ir šoviniai. Vien ties Vienenberg'u per zonos sieną pasiusta 800 šautuvų, 24 kulkosvaidžiai ir 1500 revolverių.

Bierut'o pirmoji kelionė į Berlyną.

Balandžio mėn. „demokratinės respublikos prezidentas“ Pieck'ą revizitavo lenkų tokio pat laipsnio pareigūnas. Bierut'as. Geležinkelio linija prieš atvykstant ir išvykstant 24 val. neturėjo teisės važiuoti joks traukinys. Bierut'ui su svita pravažiavus, budėtojus ir jiešmininkus užrakino, kad įvykus nelaimė, negalėtų pabėgti. Pageležinkelėse kas 15 m. budėjo ginkluoti zonos kareiviai (volkspolizei). Saugybinius sekė šunų lydma kriminalinė policija. Pirmiausiai važio vokiečių kariuomenės traukinys. Po šio sekė užuolaidom dangstytais langais tušias traukinys. Trečiame traukinyje sėdėjo Bierut'as su Maskvos bajorų svita. Konvojaus gale dūzgė vokiečių karių pilna automotrisa. Varšuvos stotį Berlyne pasiekus, lūžo traukinio pavaža, dėl ko ištyso Bierut'o veidas, nuogąs-

tavo ir susirinkę „liaudies deputatai“. Pavažos reikala perėmė tirti geštapas.

Jaunimo sąskrydis rugpjūčio mėnesį.

Sekminėms turėjęs įvykti „pasaulio jaunimo sąs'rydis“ atidėtas rugpjūčio mėnesiui.

Korejoje JTO jėgos sulaukė Kinijos komunistų puolimus, suardė jų planus ir dabar eina pirmyn. Iniciatyva vėl JTO rankose. Nuo Seulo priešas atmetas ir traukiasi. Ypačingai veikli pasirodė aviacija. Kinijos komunistai turi daug nuostolių.

Mažijoje Azijoje — Izraelio ir Syrijos pasieny vėl prasidėjo mūšiai. Izraelis apskundė JTO Syriją ir prašė bylą perduoti Saugumo Tarybai. Tuo reikalu ST daro skubų posėdį. O JTO atstovas Mažijoje Azijoje paragino šalį sustabdyti kovas.

Indokinijoje taip pat vis nesiliauja komunistai puldinėti Vjetnamo valstybę. Bet čia komunistų maistininkus gerokai apkūlė Vjetnamo ir prancūzų jėgos.

KROVEJAI BOIKOTUOJA RUSŲ LAIVŲS

Penkiolika Sovietų delegacijos narių ir žemesnių Ambasadorių.

Vajus „N. L.“ būstinei

„N. Lietuvos“ redakcija ir spaustuvė neteko turėtų patalpų. Kad darbą galima būtų plėsti, KLCT ir Spaudos bendrovė „Nepriklausoma Lietuva“ statybos reikalams paskelbė 5.000 dolerių vajų. Džiugu, kad eilė tautiečių jau atsiliepė ir jau prisituntę „NL“ bendrovės šerū-akcijos, statybos reikams, pirkimus. Štai ir jų są-

sąskrydžiui rengti komitetą už nesugebėjimą pašalinti. Dabar sekmadieniais rusų sektoriaus gyventojai atlieka baudžiąvą („garbės tarnybą“), statant sporto aikštes, verčiant grauvėsius. Komsomolas mankština rikiuotėse ir mokomas

Kaip vyksta karai

sados pareigūnų, paskirtų grįžti Rusijon, susipokavo savo skalbiamas mašinas, šaldytuvus ir televizijos setus. Tačiau garlaisvis „America“ šian dien išplaukė be tų rusų krovinių.

Tarptautinės „Longshor-men's“ draugijos (A. K. L.) nariai darbininkai atydziai stebėjo 17 dežių pokavimą, kai jos buvo kraunamos į laivą. Po to Longshormentai, kurių bendradarbiai unijų nariai anksčiau buvo atsisakę pakrauti kai kuriuos rusų preklaivius, vienu ypu, nę žodžio nepratardami, išmetė visas dėzes atgal į krantą.

Vienas pasakė: „Mes jas pa krausime, kada ruskiai apsispręs baigti karą Korejoje ir pradės aukoti kraujo Raudonąjam Kryžiui“.

KINIJOJE IŠSIPLEČIA BADAS

Daugely Kinijos vietų siauria badas. Žmonės miršta su-

rašo tęsinys:

96. Januška Petras, Windsor, Ont.10,—

97. Dėdinas Jonas, Windsor, Ont.10,—

Ačiū tautiečiams už atsiliepimą ir maloniai prašome atsiliepti ir visus malonius „NL“ skaitytojus.

Sp. b-vė „NL“ ir KLCT.

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!

For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba.

Published by the Lithuanian League of Canada.

Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa.

Adresas: 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal 32, P. Q. Canada.

POLITINIS VEIDRODIS

pagal

naujausį NEWSWEEK periskopą

— Rašo Br. Aušrotas —

Klausinės ir Eisenhowerį

Ryšium su vykstančiu gen. MacArthuro apklausinėjimu, greičiausiai, ir gen. Eisenhoweris turės pasiaiškinti dėl savo veiklos, kai jis buvo Armijos Štabo v-kas. Buvęs Gynybos ministras Louis Johnson, kurį Senato komitetas kvies parodyti, kaip liudininką, jaučia, kad Ike patarimai buvę didžia dalimi atsakingi dėl ginklavimosi sulėtinimo, kas betarpiškai privedę prie Johnsono pašalinimo. Šiuo metu, vėl būdamas geruose santykiuose su valdžia, Johnsonas tylois puoselėja skundą prieš Eisenhowerį.

Jis negali laimėti

Įdomu pastebėti, kad ir buvusieji Achesono kiekiausi rėmėjai, prisijungę prie būrininkų, reikalaujančių jo atstatydinimo. Ir, lyg dėl pajūlos, jie kaltina, kad Achesonas, norėdamas pasirodyti anti komunistu, tapęs net griežtesnis už MacArthurą ir reikalauja akcijos prieš raudonąją Kiniją. Praėjusią savaitę, kadaise Achesono rėmėjas, „The Washington Post“, reikalavo jo galvos, tuo pagrindu, kad „Achesonas stengiasi pataikauti aršiausiems MacArthuro

elementams respublikonų partijoje“. Tuo tarpu respublikonai ir toliau bombuoja Achesoną, kaip esminį kaltininką už MacArthuro Tol. Rytų strategijos atmetimą.

Kas planuojama ir ko lauktina

Pagal kai kurių Baltųjų Rūmų stebėtojų nuomonę, lauktina, kad Trumanas galys bandyti išeiti į rinkimus 1952 m., kaip demokratų partijos kandidatas. Atrodo, kad didžiauma demokratų bus tam griežtai priešinga. Jie norėtų, kad sutiktų Eisenhoweris.

Harold Stassen savo artimiejiems pareiškia, kad jis rems Eisenhowerio kandidatūrą į prezidentus, nežiūrint to, kuri partija Ike pasirinktų. Stassenas duoda suprasti, kad jis būtų didžiai laimingas, jeigu ji nominuotų viceprezidentu.

Witehall artinasi

Stebėkite, kaip nuostabiai pasikeis britų užsienio politika, visai priartėdama prie amerikoniškos Tol. Rytų ir raudonosios Kinijos klausimais. Į artimųjų H. Morrisono sluogsnių patiriama, kad jis pakėns savo nuomonę, patyręs piktą reakciją dėl „pataikūniškos politikos“. Esą Morrisonas sutinkas leisti bombarduoti Mandžiūrijos bazines, jeigu raudonieji kiniečiai per smarkiai pasireikšią ore. Jis taip pat ne sipriešins JAV teikiamai neįymiai paramai Čiangui, ir ne spaus, kad raudonoji Kinija, kaip partneris būtų pakviesta, prie taikos derybų stalo su Japonija.

Ar vien apendicitas?

Šacho kelionė į Paryžių, kur jis ruošiasi apendicito operacijai, sukelia įtarimą JAV Irano pareigūnų tarpe. Jie mandagiai jam pareiškė, kad šiuo metu, kai krizė ir neramumai sukrėtė kraštą dėl žibalo suvalstybinimo, tai galėtų turėti neigiamų pasekų. Jie jam pasiūlė atvežti į Iraną, bet kurį jo pasirinktą gydytoją. Tačiau šacho atsisakymas netiesiogiai patvirtinęs įtarimus, kad kelionė į užsienį slepianti didesnius pavojus negu aklosios operacija.

Opus sprendimas

Giliausioje paslapyje jau senokai vyksta opios derybos tarp Vatikano ir JAV užs. reikalų ministerijos dėl karo metu padarytų nuostolių popiežiaus vasaros rezidencijai Castel Gandolfo sutvarkymo. 1944 metų pavasarį JAV bombonešiai ten numetė bombų, apgadinodami stogus ir išrausė keletą medžių. Nesutariama dėl padarytų nuostolių dydžio. Ma noma, kad Vatikano reikalavimai esą perdėti, ko negalima sutvarkyti be Kongreso nura-rimo.

Apie ką jie dar kalbėjo
Wake saloje be jau žinomų dalykų Trumanas su MacArthuru kalbėjo apie: 1. MacArthuras Trumanui pranešęs, kaip ruošiamas Japonijos politika, kaip kariuomenės rezervas ir 2. skundėsis dėl Filipinų vadovybės.

Susijungusios dvi Italijos socialistų partijos Gegužės Pirmosios proga paskelbė pareiškimą, kad jos prieš vartą, kuri sklinda iš Maskvos ir už demokratines laisves.

Anglijoje karalius iškilmingai atidarė 1951 metų festivalį - parodą.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates
Kanadoje \$ 4.00 Canada \$ 4.00
Užsieny 4.50 Other Countries 4.50
Australijoje 5.00 Australia 5.00
Teksto eilutė 15 ct. Paieškojimų kaina 1.00
Adresų pakeitimas 25 ct. (smulkiais pašto ženklais)
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitrimą, gauna nuolaidą.

Dėmesio sportui

Akivaizdi yra tiesa, kad dvasinės ir fizinės pusiausvyros žmonės geriausiai pasiekia derindami dvasinių ir fizinių jėgų vystymą, viena ir kita tinkamai treniruodami, auklėdami ir puoselėdami. Tikslai darnus šių žmogaus galių vystymas gali sudaryti tobuliausią sąlygą, kurios išaugina galimai tobulą asmenybę.

Senovės romėnai, skyrę didelį dėmesį sportui, buvo sugalvoję net taisyklinį posakį: „Mens sana in corpore sano“ — sveikame kūne sveika siela. Bet šie laikai to teigimo nepriima, nes yra žinoma, kad sveikame kūne dažnai esti nesveika siela ir atvirkščiai. Modernieji laikai, daugiau ištyrę sielos ir kūno santykį, priėjo kitokių išvadų ir šioje srityje idėjų alą mato galimai tobuliausią šio žmogaus galių derinį, kuris gali būti išauklėtas tik tai visapusiškai tobulinant ir fizinę — kūno ir dvasinę — sielos galias.

Derinant tuos reikalus tautos mastu, tenka konstatuoti, kad tauta gali būti vystoma ir gali pasiekti augščiausių atsiekimų tik tai turėdama abipusį — fizinį ir dvasinį — išauklėjimą, išrutulą. Dvasinis ir fizinis tautos sunykimas savaime veda ją prie nykimo, išsigimimo.

Mūsų, lietuvių, dabartinė būseną verčia mus labai susirūpinti ir vienu ir kitu. Svetimo je šalyje mums yra be galo sunku siekti tos dvasinių ir fizinių jėgų ruošimo, auklėjimo, vystymo darnos. Ir vienas ir kitas tikslas yra pastatytas prieš rimtus kliuvinius.

Bet mes gi norime gyventi. Mes ir turime teisę gyventi, kaip ir kitų tautų žmonės. Todėl mes jokių būdu neturime nusilenkti prieš tuos kliuvinius. Mes būtinai turime resti geriausias išeitis.

Jeigu šiandien statomas sporto klausimas, tai todėl, kad atėjo pavasaris. Saulė, oras ir vanduo mus šaukia pas save. Nepaprastai svarbu mums lavintis saulėje, vandeny ir ore. Ne visose iš tų stichijų mes turime vienodas galimybes. Bet negalima pasakyti, kad visai jų neturėtume. Ir čia daug kas pareina nuo mūsų pačių noro, pasiryžimų ir tvirto nusistatymo.

Štai vienas žymiųjų mūsų sporto organizatorių p. K. Ba

ronas sugestionuoja: 1. Mums reikia sportinio organizuotumo, sporto organizacijos.

2. Sportinė organizacija turi turėti grynai sportinį pobūdį — savarankišką; geriausia — sporto klubų pavidalo; nepriklausanti jokiai kitai organizacijai, nes ji turi būti palaidoma visų organizacijų arba su jomis kooperuoti.

3. Visų lietuvių sporto veiklai nusagstyti gaires ir derinti darbą reikia įsteigti Kanados Lietuvių Sporto Sąjungą, kuriuo tikslu reiktų sušaukti sporto klubų atstovų suvažiavimą. Gali būti, kad reikals eitu skubiau, — sušaukti sporto klubų atstovų suvažiavimą — susirinkimą, kuris savaime jau būtų Vyriausis Sąjungos organas ir tuo pačiu vadovauti visam sportiniam gyvenimui bei veikimui.

Panašiai yra pasisakęs ir žymus mūsų sporto autoritetas Kanadoje, sportininkas bei L. Kūno Kultūros Rūmų lektorius Vl. Bakūnas. Tiktai, deja, organizacijos klausimas vis dar nepajudėjo iš vietos. O laikas jau pribrendęs. Jau reikals tiek aiškus, kad galima jį spręsti nedelsiant.

Konkrečiai kalbant, dabar yra išryškėję Toronto, Hamiltono ir Montrealio sportininkai. Jie ir turi padaryti sportinės organizacijos brandulį. Praktiškai, kaip atrodo, lengviausia tai padaryti tokiu būdu: kažkurį birželio dieną montrealiečiai vyksta į Hamiltoną; ten turėtų nuvykti ir Toronto sporto atstovai; ir Hamiltono arba Toronto galėtų būti pirmasis posėdis, kuris išrinktų prezidiumą. Žinoma, geriausia, kad tame susirinkime būtų atstovaujamos visos sporto šakos. Bet, regis, ta prasme, jokių kliūčių nėra. Reikia tik tai iniciatyvos šių trijų kolonijų sportininkams susinešti ir nusistatyti.

Jeigu vėliau susidarytų kiti lietuviškųjų kolonijų sporto klubai, tai jie galėtų į Sąjungos centrą siųsti savo atstovus.

Taigi, mūsų sportininkams tenka palinkėti konkrečių organizacinių darbų, o Kanados Lietuvių Sporto Sąjungos organizacija bus įvykęs faktas. To nuosirdžiai ir tenka palinkėti.

J. Kardelis.

SPAUDOS APŽVALGA

„TREMTIS“ LABAI SKUNDŽIASI.

Vokietijoje išėnais venintelis lietuvių laikraštis „Tremtis“ 39-me numery skundžiasi:

„Vargu kuriame kitame krašte yra įsigalėjęs toks už laikraščius neatsiskaitymas, kaip kad pas mus. Jau nepriklausomybės laikais kiekvienas lietuviškas laikraštis turėjo vesti atkaklią kovą su vengiančiais atsiskaityti tariamais prenumeratoriais.

Būdinga, kad už laikraštį dažniausiai kiop tik sunkiau įstengia sumokėti prenumeratoriai geriau pasiturį skaitytojai. Štai Vokietijoje ubagynuose gyveną „Tremties“ prenumeratoriai, mintą iš nepaprastai kuklių pašalpų, procentuškai imant rūpestingiau atsiskaito, negu kad Amerikoje gyveną „Tremties“ skaitytojai. Taip pat yra ir su Anglijoje gyvenančiais „Tremties“ skaitytojais. Pastarieji žymiai mažiau uždirba ir sunikau verčiasi, ne

gu Ameriką pasiekę mūsų tautiečiai. Tačiau Anglijos lietuvių, skaitančių „Tremtį“, yra žymiai mažesnis procentas, kurie neatsiskaito, negu kad biolių amerikiečių tarpe“.

Dėl to, „Tremtis“, jeigu jai teks sustoti, pasiryžusi paskelbti skolininkų sąrašus. Ji dėl to taip rašo:

„Tremtis“ yra pasiryžusi vesti sąrašą savo skolininkų ir jį, jei laikraščiu tektų užsida- ryti dėl tų skolininkų, paskelbti viešumai, paminint laikraščio laidotuvių talkininkus“.

— Paul Cote, vedęs lietuvaite, yra jauniausias Quebeco universiteto profesorius. Jis domisi Lietuva, stengiasi pažinti jos praeitį ir kalbą: „Aš geriau mokysiuos lietuviškai, negu vokiškai. Mano žmona lietuviė ir aš myliu Lietuvą. Kai tik Lietuva bus laisva, važiuosime jos pamatyti“. Jo specialybė — tomistinė filosofija.

Kiekvieno užpuolimo atveju, kuris bus nukreiptas į šitą kraštą, Karališka Kanados oro pajėga (Royal Canadian Air Force) su numatoma Jungtinių Valstybių oro pajėgų ir kitų sąjungininkų lėktuvų pagalba, sudarys pirmąjį gynybos frontą. Laivynas, kariuomenė ir civilinis apsaugos veikimas suvaidins tik tam tikrą gynybos dalį. Bet tuo atveju, kai įvyks Kanados bombardavimas iš tolimų distancijų arba sausumos karo pajėgos invazija, oro pajėgų uždavinys bus surasti ir sunaikinti priešiną. Dėlto, kad ir ji (oro pajėga) yra „jauniausioji“ kariuomenės dalis, mūsų oro ginklas turi būti aptartas pirmoje vietoje kiekvienoje dabartinės padėties nacionalinės gynybos diskusijoje.

Oro pajėgų sudarymas, būtu tai gynybos ar puolimo tikslui, yra svarbiausias Kanados tikslas. Yra pripažinta, kad mūsų palyginamai mažam ir plačiai išmėtytam gyventojų skaičiui yra neįmanoma išlaikyti didelę nuolatinę armiją ar ba svarbos turintį „dviejų vandenynų“ laivyną.

Kokia tai yra mūsų oro pajėgų padėtis?

Per paskutinius metus RC AF stiprumas padidėjo tris kartus. Yra pristatyta daugiau lėktuvų ir dar yra užsakyti. Naujokų ėmimas yra pagreitintas. Dalinių (squadron) formavimas ir treniravimas žengia sparčiai pirmyn, ypatingai treniravimo apimtis.

Tikima, kad 1953 metų pabaigoje Kanada bus trečioji oro pajėga Šiaurės Atlanto gy- nybos plane — stovinti už Jungtinių Valstybių ir Didžiosios Britanijos. Tada tikima turėti 40 skvadronų su 3.090 lėktuvų ir 45.000 vyrų.

Neraminanti mintis yra ta, jeigu Rusija — ir mes manome, tai yra tas priešas — mus užpultų šiandien arba kad ir keletą mėnesių vėliau, mes nedaug turėtume, kuo gautume apsisaugoti. Bet mes turime žymiai daugiau negu mes tu-

rėjome prieš metus ir po metų mes galėsime paduoti gerą atsiskaitymą.

Dabartiniu laiku Ottawa'os planas yra, turbūt, palikti strateginius bombardavimus amerikiečiams ir koncentruotis daugiausiai kovos pajėgoje, taktiškai gynyboje prieš sausumos dalinių invaziją, mūsų pačių sausumos dalinių apri- pinime ir transportavime ir prieš povandeninių laivų veikimą.

Kanada šiandien turi keturis veikiančius kovos dalinius (squadrons), prieš pereinantis metais du jų. Vienas iš tų vienetų yra prijungtas prie Karališkos oro pajėgos Anglijoje ir trys yra palikti Kanadoje. Du iš trijų yra Montrealyje, o vienas Ottawa'oje. Vienas iš tų Montrealyje pastatytų skvadronų yra pakeičiamas, taip greit kaip galima, į Kanadoje pagamintus „Sabre“ sprausminius kovotojus ir kitas turi britų „Vampire“ sprausminius lėktuvus (jet). Otawos skvadronas vartoja J. V. perteklį kovotojų „Mustan piston-engined“, bet tur būt pakeis ateityje į sprausminius.

Dar yra du jūros skvadronai, abudu pastatyti Rytų pakrantėje. Šitie lekia „Lancasters“, kurie buvo mūsų žymiausieji sunkieji bombardieriai paskutinia me kare, bet jų darbas buvo pakeistas į toli skraidančius jūros patruliavimo darbe.

Karališka Kanados oro pajėga (RCAF) turi tris transporto skvadronus. Vienas veikia Pacific'e, gabeną aprūpinimą Korejai keturių motorų lėktuvais „North Stars“. Kiti du skvadronai lekia dviejų motorų lėktuvais ir yra viduti- niškiems nuotoliams vienetai vidaus tarnybai, aprūpinimui, susisiekimui ir gelbėjimo pareigoms. Dar yra kiti skvadronų, paskirti fotografuoti žvalgybai. Jų stiprumas ir uždaviniai yra laikomi oro pajėgų štabo paslaptim.

Prie šitų dvylikos skvadronų yra dar dvylika pagalbinų, dviem daugiau negu pernai. Iš

Vienintelės lietuvių gimnazijos skatikėlius besklaidant

Metų savaitėje Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos Mento realyje ėmėsi iniciatyvos remti ir padėti išlaikyti vienintelę lietuvių gimnaziją, kurioje žymi dalis jaunimo iš Mažosios Lietuvos. Man, kaip dr-jos iš dininkui, teko maloni pareiga rinkti tas aukas ir jas persiųsti į Vokietiją. Tat po keturių mėnesių ir naujam kasininkui perduodant tas pareigas, noriu kiek apžvelgti iki šiol gautas įnašus.

Imdamiesi iniciatyvos tikėjome surasti bent 200 lietuvių Kanadoje, kurie kas mėnesį reguliariai sutiks aukoti bent po 1 doleriuką. Savo užsimojimus paskelbėme spaudoje ir pranešėme Vasario 16-sios Gimnazijos Vadovybei, kuri ir pasiūlė Kanadai globoti pirmąsias dvi klases.

Dabar pirmą „trimestrą“ užbaigę, turim jau arti šimto asmenų arba organizacinių vienetų, kurie per tą laiką įnešė arti penkių šimtų dolerių. Didžiausia dalis aukų — trys šimtai gauta iš pavienių asmenų. Organizacijos taip pat nešykštėjo, sutelkdamos per du šimtus dolerių. Pusė tos sumos — visas šimtas gauta iš Kanados Lietuvių Moterų Bendruomenės Toronto skyriaus. Garbė mūsų moterims!

Londonas, Hamiltonas, Wel- landas ir Val d'Or savo įnašais verti malonaus prisiminimo. Tik pačios bene didžiausios kolonijos — Montrealis — organizacijų pasigendame savo aukotojų sąrašuose.

Bet Montrealis pirmąja pavieniais įnašais. Iki šiol 24 asmenys (daugumas M. L. B. Dr-jos nariai) sudėjo 75 dolerius, tuo tarpu kai Torontas atsuntė tik 19 dolerių, gautų iš dešimt asmenų. (Paskutiniu

laiku Toronto LOK'as nutarė atskirai telkti ir tikintis, kad pralenks visus kitus miestus). Antrą vietą užima Savit Ste Marie, viena mūsų mažiausių kolonijų, dideliu šuoliu pralenkusi visas likusias kolonijas. Tai dėka energingo rinkėjo p. Aukštikalnio Napoleono, kuris surinko jau 47 dolerius iš 23 asmenų. Iš viso gauta iš 20 vietovių ir beveik iš visų Kanados provincijų.

Aukojo žmonės įvairiai: vieni reguliariai kas mėnesį be jo kio raginimo savo gera valia, kiti pripuolamai, o trečiai tik kartais. Visos aukos mielos ir kiekvienas skatikėlis brangus mūsų jaunimui. Nuolatini visi po vieną dolerį kas mėnesį aukoją, išskyrus p. La- piną Aleksandrą, kuris tvarkingai du dolerius kas mėnesį siunčia. Du iškarto visiems me- tams atsuntė: pp. Žemaitis J. — 10 ir Tonkūnas J. 12 dolerių.

Mūsų tautiečiai įvairiomis progomis prisimena gimnazijos šelpinumą. Štai prof. kun. Pr. Gaida, skaitydamas paskaitą apie Lietuvą, paukoko savo gautą dešimtdolerinę; Norandos lietuviai, švėsdami vestuves, o Londono skautai surengė loteriją aukų gavimo tikslui.

Grazi pradžia, puikūs aukos jimo pavyzdžiai. Visiems mūsų gili pagarba. Visiems man iki šiol patikėjusiems savo įnašus nuosirdžiai dėkoju ir prašau toliau siųsti naujam M. L. B. Dr-jos kasininkui ir buvusiam „Kelmio“ redaktoriui p. A. Lymanui, 7116 Carties, Montreal, P. Que.

V. Pėteraitis.
M. L. B. Dr-jos L. Centro Valdybos Pirmininkas.

Kanada vysto savo oro jėgas

OFICIALIOS ŽINIOS

barstyti po visą kraštą. Pagel- paruošti dešimt tūkstančių pa- biniai skvadronai yra aptar- tyrusių lakūnų iš tuzino tau- naujami vyrų iš atsarginių oro pajėgų. Jie skraido savaitga- lyje ir atostogų metu.

Mūsų kovotojų dalinių da- bartiniame plane nugarkaulis, kuris pirmas susitiks su prie- šo puolimo bomberiais, bus „American-designed F 84 Sab- re jet fighter“, dabar gamina- mi Montrealyje, ir toli skrai- dantis „Canadian - designed CF-100 fighter“, kuris dabar eina į gamybą „Avro“ fabrike, netoli nuo Toronto.

RCAF pirkto po karo iš Bri- tanijos apie 55 ar 60 „Vampi- re jet interceptor fighters“ ir keletą šimtų „piston-engined Mustang“ iš Jungtinių Vals- tybių.

Ji turi apie tris tuzinus vidu- tinių bomberių nuo karo „vin- tage“ ir du arba tris šimtus „Havard trainers“, kurie pagaminti karo laike, taipogi gan daug įvairių lėktuvų susi- siekimui, žvalgybai, pagalbos, lavinimo ir bendro naudojimo darbams. Be to dar yra gali- ma gauti daugelio rūšių lėktu- vų iš karo pertekliaus Jengt- nės Valstybės.

Didelis judėjimas vyksta da- bar padidinant įrengimus, ku- rie buvo naudojami paskuti- niame kare, kada Kanada pa- sidarė Britų Commonwealth'o ir Europos vyriausybių, kurių kraštai buvo vokiečių užimti, lavinimo centru. Laiktarpyje nuo 1940 iki 1945 m. buvo

paruošti dešimt tūkstančių pa- tyrusių lakūnų iš tuzino tau- tybių.

Dabar vėl apsiėmėme „de- mokratijos aerodromo“ vaid- menį ir rušiamie Šiaurės At- lanto Pakto tautų skraidantį personalą.

Pirmieji europiečių kadetai gaus savo sparnus gegužės mėnesį. Apie dvidešimt lakū- nų gaus savo sparnus RCAF oro laivyno mokykloje Sum- merside, Prince Edward Is- land, ir šešiasdešimt arba dau- giau pilotų baigs pagtinde- treniravimo mokyklą, Centra- lia, Ont. Birželio mėnesį dar dvidešimt lakūnų baigs savo kursų Summerside.

Oro laivyno įgula iš penkių kontinentalinių Šiaurės Atlan- to Pakto tautybių — Norvegi- jos, Prancūzijos, Olandijos, Belgijos ir Italijos — buvo tre- niruoti nuo paskutinio rudens RCAF mokyklose. Karališkos oro pajėgos personalas yra tre- niruojamas Gimli'je, Manito- ba. Skaičius nuolat bus didi- namas sekančiais mėnesiais.

Europos tautybės pagal pa- grindinius planus turėjo duoti šimtą oro laivyno įgulos ir du šimtus Britanija. Kanados pa- siūlymas buvo padidinti tą kon- tingentą iki 1.100 auklėtinių per metus, bet šis skaičius be- abejo bus peržengtas, jeigu dabartinė kryptis užsitęs.

(Tai yra pirmas straipsnis iš serijos apie Kanados gyny- bos pasirošimą).

JUOKDARIAI...

Ar galima pripildyti kiaurą maišą?

Visa lietuvių komunistų spauda nuolat skelbia, kaip sparciai sovietuose dūbama, kaip daug visko pridirbama. Skelbia laikraščiai, skelbia ra- diogramos, skelbia radijas ir t. t.

O sovietuose, kaip nieko ne- buvo, taip ir nėra! Dabartiniai nundrskę, išbadėję, susikim- še kambariuose po kelias šei- mas. Amžina naktis, be švie- sos.

Kodėl gi taip sovietuose yra? Arba ten nepadaroma to, kas skelbiama, arba sovietini- nis „rojus“ — kiauras maišas; kurio negalima pripildyti?

Amerikoje gi darbininkai ir streikuoją, ir dirba tikrai pen- kias dienas per savaitę ir visko perplina.

Kodėl, sakysite gi „progre- syvieji“?

Mizara — bumiaranginis „strielčius“.

Mizara džiaugiasi JAV au- kščiausiojo teismo sprendimu- tūliu komunistinių organizaci- jų atžvilgiu. Šis sprendimas — tai esąs kuolas į ratus prieš komunistus.

Tačiau Mizara neturi užmirš- ti, kad kuolas turi du galus: kai vienas jo galas, anot Mizaros, esąs iškistas į „reakcijos veži- mo ratus“, tai kitas lygiai gali būti iškistas į „progresyviųjų“ reakcijos vežimo ratus. Ypač, kad ir reakcijos sąvoka dabar kartais net tiems taikoma, kam reikia taikyti. Juk didesnės reakcijos kaip „progresyvių- jų“ reakcija, dabar nėra. O jeigu šitaip, tai ir Mizara sau- do... bumiarangu.

Žiūrėkite, kad kelnės netrukty... .

Bimba, medžiodamas „Lais- vė“, greičiau — pačiam sau doleriukus, giriasi lankęsis Masačiuzėje. Bet nepatcin- kintas, kad „kolektos“ ruošė- jai nesurinkę daugiau žmonių.

Atrodo, kad pats Bimba kal- čia, jeigu į jo „kalendras“ ne- susirenka daugiau žmonių. Bet Bimba kaltina „draugus“ iš Masačiuzės. Ir juos dar mokina. Girdi, „Ypač dienra- čio „Laisvės“ reikalais reikia eiti dideliais žingsniais“.

„Dideliais žingsniais“, žino- ma, Bimba gali bandyti eiti, bet atsargiai, nes gali trukti kelnės... O kai dėl kolektos, kas kitas neturi teisės į au- tai Bimba jos nemažai galėjo atsivežti iš Tarybinių „broliš-

kujų“ respublikų... Negi tuš- čiom Bimba važinėjo.

„Good time“.

Bimba labai „įdomus“ pa- mokslininko rolėje. Kai jam mažai suaukoja pinigų, tai jis savo „draugus laisviečius“ kal- tina dėl „Good time“. Girdi, perdaug jau to „good time“... Mat, kai jam neaukoja, bet pra- leidžia tam „good time“, tai Bimba jau ir nepatenkintas.

Kur gi dingio „darbo jėga“?

„Tiesai“, drauge ir „Liau- dies Balsui“ jau nebėra žmo- nių — liko tiktai „darbo jėga“. Ir skundžiasi šitie „progresy- viosios“ spaudos organai, kad Dotnuvos kolūkiams esanti „darbo jėgos stoka“...

Įdomu, kur gi iš ten dingio ta „darbo jėga“? O gal į tą klau- simą atsako Alma-Ata radijo stotis, kuri paskelbė, kad 160 tūkstančių lietuvių ir latvių apgyvendinta kirgizijos dyku- mose, kur niekas neauga ir kur niekad niekas negyveno?

Miestus verčia kolūkiais.

Tai dar naujiena: Lietuvos miestus ir miestelius okupan- tai verčia kolūkiais. Bet iš tik- rūjų... ką gi jie daugiau gali? Tarybinė santvarka Lietu- voje viską naikina. Kas gi ten gali būti miestuose ir mieste- liuose prie sovietinės santvar- kos? — Nieko. Tik tai kolcho- zas.

Anksčiau miestely buvo valsčiaus valdyba, paštas, baž- nyčia, mokykla, krautuves. So- vietinei santvarkai išgalėjus, nieko to nereikia, niekas iš tu- įstaigų neveikia. Todėl beliko tik tai kolchozai. Na ir mieste- liai dabar, kaip rašo „L. B.“, paversti kolchozų centrais. So- vietinis gyvenimas sparčiai žengia... atgal.

Tai bent atželdinimo trestas.

Sovietinė „Elta“ giriasi: „Gatvėse dar guli sniegas, o Vilniaus atželdinimo tresto šiltnamuose jau žydi cikla- menai, primulės, cinerari- jos“...

Yra kuo pasigirti! Anks- čiau niekuomet Vilniui nesting- davo gėlių, nors ir šalčiausi- viduržiemį. O dabar pavasa- ris ir tai „atželdinimo trestas“ tik tai primules ir ciklamente- beturi... Ir dar, girdi, pavasa- ri Vilniuje bus pasodinta pusė milijono gėlių... Visam Vil- niaus miestui 500 tūkstančių gėlių — tai juokas. Juk nie- kelnės... O kai dėl kolektos, kas kitas neturi teisės į au- tai Bimba jos nemažai galėjo atsivežti iš Tarybinių „broliš-

Ekonominis Kanados pajėgumas ir veržlumas

JAMES MONTAGNES

Pastarųjų dvejų metų bėgyje daugiau kaip 260 amerikiečių ir britų kompanijų įsikūrė Kanadoje. Apie du trečdalius iš jų yra Amerikos kompanijos, nors ir kitų kraštų kompanijos Kanadoje taip pat atidarė savo skyrius.

Didžiūma šių naujų kompanijų dabar gamina gėrybes, kurias šiaip būtų pirkę Jungtinės Valstybės iš šyškųjų Jungtinių Valstybių dolerio ištekliai Kanadoje, ar pirkti kitur užsienyje. Dabar Kanados skyrių įmonės gamina tuos produktus, tuo pačiu metu suteikdamos darbo daugiau kaip 8.000 kanadiečių.

Kanada sparčiai darosi Jungtinių Valstybių pramonės dublikatu. Oficialios valdinės skaitinės šiandien parodo Amerikos investicijų iki 5.200.000.000 dol. Tai yra vienas bilionas dolerių viršaus laike paskutinių dešimties metų. Tuo laiku, kai Amerikos investicijos Kanadoje padidėjo, Britų investicijos sumažėjo apie 1.650.000.000 dol. bendros sumos ir kitų valstybių iki 350.000.000 dol. sumos.

Sis Amerikos investicijų augimas Kanadoje yra plataus Kanados išsivystymo pramonėje ir gamtos šaltiniuose rodiklis. Tuo laiku kai naujos pramonės šakos dygsta visose krašto dalyse, nuolat yra ieškoma naujų gamtos šaltinių ne tikti apgyventose krašto dalyse, bet ir išilgai šiaurės sienų. Kur bekeliautume Kanadoje, visur žymūs jos ekspansijos ženklai. Nauji įstaigų pastatai, fabrikai ir priemiesčio namų išsiplėtojimas; istisi nauji miestai nepaliestuose laukiniuose tyruose, kur vyksta popierio ir aukso, vario ir titanių, žibalo ir geležies rūdos gamyba.

Padidinti darbinę jėgą šiam plačiam išsiplėtojimui, Kanada turėjo didžiausią imigracinį judėjimą pradedant pirmuoju Pasauliniu karu. Arti 400.000 naujakurių atvyko į Kanadą pradedant 1946 metais, daugumoje iš Didžiosios Britanijos ir Europos. Jie atvyko iš Vakarų Europos išvietintųjų asmenų stovyklų ir iš Didžiosios Britanijos miestų. Olandija kasmet siūnia 10.000 savo kaimo žmonių į Kanadą pagal susitarimą su Dominija, kadangi Olandijos teritorija negali išmaitinti savo gyventojų prieauglio. Šie ūkininkai kuriasi visose Kanados dalyse, kanadiečių arba jų pačių ūkiuose. Iš Didžiosios Britanijos atvyko smulkūs prekybininkai ir darbininkai, kontroliniai žmonės naujose Britų pramonės įmonėse, persodintose į Kanadą. O milijonai Europos išvietintųjų asmenų aprūpino darbininkais Kanados miško kirtyklų stovyklas ir kasyklas, drabužių gamybos ir tekstilės verslus, malūnus, hidro - elektrinės pajėgos išsivystymus ir naujus popiermalių fabrikus.

Nedidelis darbininkų nuošimtis atvyko iš Jungtinių Valstybių. Tai tam tikro apimtyje grįžtantieji kanadiečiai, bet daugumoje atvejų jaunuoliai, kuriems sienos šaukimas yra stiprus, arba kurie atvyksta į Kanadą dirbti Amerikos kompanijų branžose. Kanados gyventojų dabar yra per 14.000.000 žmonių. Prieauglis, skaičiuojant nuo laiko prieš pat Antrojo Pasaulinio Karo, sudaro kelis milijonus.

Kanada paskutiniaisiais metais tapo trečiąja pasaulio prekybine valstybe. Kanadiečiai išveža daugiau ir įveža daugiau, negu bet kuri kita valstybė, išskiriant tik Jungtines Valstijas ir Didžiąją Britaniją. Paskutiniaisiais metais Kanada eksportavo žemdirbystės produktų, medžio dirbinių, mineralų (išskyrus auksą) chemikalų ir manufaktūrinių gėrybių trijų bilijonų dolerių vertės. Tuo pačiu laiku Kanada įvežė iš visų pasaulio dalių, bet didžiojoje iš Jungtinių Valstybių ir Didžiosios Britanijos, žaliavų ir manufaktūros gėrybių iki dviejų su puse bilijonų dolerių. Pusė išvežimų nuėjo į Jungtines Valstijas, du trečdaliai įvežimų atėjo iš Jungtinių Valstybių.

Apie vienas trečdalis Kanados pajamų gaunama iš prekybos su užsieniais. Išplėtojimas gamybinių lengvatų žemdirbystėje, manufaktūroje ir iš natūralinių šaltinių, k. a. ka-

syklos, žuvininkystė ir miškai, duoda daug didesnę gamybą, negu Kanados gyventojų masė gali absorbuoti. Iš to ir buvo didesnis spaudimas laike kelių dešimtmečių į eksportą ir visas pasaulio dalis. Ir kadangi Kanados prekybos autoritetai suprato, kad Kanadai reikia pirkti, ne tik parduoti pasaulio rinkose, tai iš to buvo spaudimas į importą, ypač pradedant nuo 1945 metų. Tai net gavo specialę savo formą, įgyvendinant prie Kanados Verslo ir Prekybos departamentu importu diviziją, ir Kanados prekybos atstovai viso pasaulio šalyse taip pat stipriai ieško žaliavų ir pagamintų gėrybių, kurias kanadiečiai gali pirkti, kaip ir klientų pirkti kanadiečių produktams.

Spartus iškūrimas ambasadų, pasiuntinybių ir prekybos atstovybių įstaigų daugumos valstybių sostinėse yra kitas ekonominis Kanados ekspansijos rodiklis, kaip pasaulinės galybės. Kai anksčiau tik maža tebuvo tokių Kanados įstaigų užsienyje, ir darbas dalinai buvo patikėtas Britų pareigūnams, tai nuo Antrojo Pasaulinio Karo galo Kanados diplomatiniai ir prekybiniai departamentai pasiuntė patikėtinius į tolimiausius pasaulio kampus. Natūralinių šaltinių plotmė didžiausias akivaizdus išsivystymas pasireiškė paskutiniaisiais metais. Albertos provincijoje, vakarinėje Kanadoje, laike paskutinių dvejų metų buvo atrasti nauji žibalo šaltiniai, užtekintų patiekti šiuo metu vieną trečdalią Kanados žibalo poreikavimui. Naujieji žibalo šaltiniai tik ką pradedami išvystyti, atidengiant naujus laukus beveik kiekvieną mėnesį. Tikimasi eventualiai surasti užtekintai žibalo padaryti Kanadą nepriklausomą šioje pagrindinėje srityje, kuriai Kanada kasmet įsiveža iš Jungtinių Valstybių už 300.000.000 dolerių.

Kaip pradžia atgabendis iš vakarų Kanados žibalo į rytines pramonines ir tirštai apgyventas sritis, šiuo metu yra vedama iš vakarinės Kanados iki uosto prie Didžiojo Ežero, 1.200 mylių ilgio vamzdžių linija. Kaina šios vamzdžių linijos, kuri bus įrušta 1951 metais, bus 90.000.000 dol. Tuo tarpu kitos vamzdžių linijos planuojamos atvesti žibalo ir natūralines dujas iš Kanados prerijų iki rytinių ir Ramiojo Vandenyno Kanados sričių, ir eksportuoti dalį natūralinių dujų į pietus nuo sienos.

Senoviškas, 150 metų senumo, vežimas, pasivažinėjimų, kuriuos ypač mėgsta amerikona turistai. Vežimas patogiai telpa 12 žmonių, ir kelionė po Londono senamiestį trunka 1½ val. Atvaizde vežimas pravažiuoja Viktorijos paminklą.

Kitoje Kanados dalyje yra išpletojamasis kitas natūralinis šaltinis, lygiai svarbus kaip ir žibalo radinys. Tai yra neapgyventa Kvebeko - Labradoro sritis, ir šiaurė nuo Sv. Lauryno upės. Čia buvo surasti didžiuliai radiniai geležies rūdos ir titanių. Šis vartojamas nerūdijantiems plienui ir daug pramonei. Abiem atvejais reikia išvesti geležinkelius ir tas sritis. Geležies rūdos parūpinimas yra žymiai didesnis operacija, reikalaujanti 360 mylių geležinkelio ir šiaurę nuo upės iki vietovės, kur atrasti turtingi geležies rūdos sluogsniai, užima šimtus kvadratinų mylių.

Papildant šiuos didžiausius išplėtojumus, Kanados mineralinis išsivystymas pasitūmėja visose srityse. Pradedami vystyti nauji uranijumo klotai prie Didžiojo Ežero. Aukso ieškoma visose šiaurinėse dalyse; nauji turtingi vario klotai atrasti prie Gaspės Peninsula, Kvebeke. Daugumas aukso, vario ir nikelio kasyklų veikia pilnu tempu. Tai yra nauji kasyklų išvystymai, žinomi iš vyriausybės raportų, o ieško-tojai ir geologai išsiunčiami kas vasarą valdžios ir privačiomis lėšomis surasti naujas mineralines vietoves.

Miškininkystė, kitas didžiausias natūralinis šaltinis išvystytas iki pilno pajėgumo, su daugiau kaip 50.000.000 dol. kapitalo, kuris buvo sutelktas nuo karo pabaigos, įkuria naujus popiermalių ir popieriaus fabrikus laukinėse srityse ir šiaurę nuo Didžiojo Ežero. Čia turėjo būti pastatyti istisi nauji miestai apgyvendinti tų fabrikų įgulos ir jų šeimoms. Rastai yra labai reikalaujami visose Kanados dalyse apgyvendinimo ir statybos pramonei — Kanadai ir Jungtinėms Valstybėms. Amerikos spaudai popierio Kanada dabar pagamina daugiau, negu bet kada anksčiau. Bėsiplėčianti sintetinės tekstilės pramonė reikalauja vis didesnio įnašo popiermalių, išpildyti užsakymams krūvomis sukrautiems medžio fabrikuose.

Ekspansija vykdoma ir žemdirbystės ir žuvininkystės pramonėje. Karo metu abi pramonės šakos pasiekė kulminacinę gamybą, kai teko aprūpinti namų rinką, padėti išmaitinti Didžiosios Britanijos ir sąjungininkų kariuomenes. Nuo tada paklausa žemdirbystės ir jūros gaminiamis Kanadoje ir užsienyje nesumažėjo. Nors kai kurių gaminių paklausa nebuvo tokia didelė, kaip laike karo dėl dolerių trūkumo Didžiojoje Britanijoje ir Europoje, pačios Kanados suvartojimas padidėjo ir tapo atgaivintos rinkos Jungtinėse Valstybėse ir kitose Amerikos šalyse.

Manufaktūrinis Kanados pajėgumas tebesiplečia. Perreiktais metais, pavyzdžiui, kapitalo investicijos naujuose ūkiuose sudarė daugiau trijų bilijonų dolerių, aukščiausia užregistruota skaitlinė. Pagal oficialius valdžios duomenis, šis išsivystymas yra greitesnis žingsnis, santykyje su tautinio produkto bruto padidėjimu, negu išsivystymas Jungtinėse Valstybėse. Kanada, kaip pranešama iš Ottavos, daugiau išleidžia gėryboms ir tarnybai, pagerinti gyvenimo standartą, taip pat plėtoja krašto kapitalinę struktūrą aukštesniu laipsniu negu bet kada anksčiau.

Apskaičiuojama, kad laike paskutinių 10 metų Kanados manufaktūrinis pajėgumas padidėjo apie 60 procentų. Dabartinis metu yra arti 33.000 manufaktūros fabrikų, gaminančių per metus gėrybių už daugiau negu dešimt bilijonų dolerių vertės. Kanada gamina beveik viską, reikalingą šių dienų moderniam kraštui, pradedant dyzeliniais gelžkelio garvežiais ir iki sprausminio tipo transportinių lėktuvų imtinai. Tarp pramonės šakų, kurios išsivystė Kanadoje laike kelių paskutinių metų, yra tokie įvairūs vienetai, kaip automobilių (septynios Amerikos auto mašinos dabar gaminamos Kanadoje), prožektorių baterijos, skrybėlės, įsiurbiantieji plunksnakočiai, sprausminiai lėktuvų motorai, traktorių priekabos, mokslo instrumentai ir metaliniai žaislai, jei suminė-

(Nukelta į 8 pusl.)

ANTRA SOVIETŲ OKUPACIJA LIETUVOJE PASAKOJA IŠ ŽIEŽMARIŲ ATBĖGĘS LIETUVIS.

2. Šį kartą apie Lietuvos partizanų veiklą ir Bimbos lankymąsi Lietuvoje.

— Kaip sakiau aną kartą, kanalu. Kelių aukštų pilis tu — tęsė toliau pasakotojas, — rėjo vieną aukštą fasadinį bokš partizanams užpuolus Trakų t. Pilies rūmai buvo keturNKVD kilo didelis mušis. Kadangi enkavedistų įgula buvo labai didelė ir stipri, tai ji parčiau gyvenamieji kambariai, ku įsitvirtinusi mūriniuose pastatuose, prie kurių partizanams sunku buvo prieiti, enkavedistai sugebėjo partizanams atsispirti. Partizanai turėjo patisitraukti. Iš abiejų pusių buvo daug užmuštų. Labai nukentėjo Trakų miestas, kurį apnaikino kovos metu kilę gaisras.

TRAKAI.

Trakai yra nepaprastai graži vieta. Trakų miestas, kaip žinoma, yra pusiasalyje, kurį supa nuostabią gražus, daugybe salų papuoštas Galvės ežeras. Tikriausiai sakant, Trakai beveik saloje, nes tik tauras žemės ruožas tą pusiasalį jungia su sausuma. Pačiuose Trakuose buvo Lietuvos kunigaikščių pilis, kurios dabar likosi tik liekana. Vietoje pagrindinės pilies bėra trys tikrai supilistas pamatas — keturkampis kalnelis.

Nuo čia buvo nutiestas per ežerą tiltas ir didžiųjų salų, kuriose buvo antra Lietuvos kunigaikščių pilis ir tvirtovė, apsupta aukšta mūrine siena, kurioje yra keli bokštai ir tarp tokių dviejų — įeinamieji, pakeliamieji vartai. Pilies pastatas nuo kiemo dar buvo atitvertas vandeniu užleidžiamu

„Milžino paukšmės“ drama giliau pajudino Trakų reikšmę.

Šių dienų okupantams palengvinimas rusinti šį kraštą, kaip ir lenkams kad buvo — lenkinti. Rusai dabar čia išteigė atspirties punktą ir įkurdino „stribų“ dalinius. Okupanto vyžos dabar trypti Vytauto takus Trakuose.

— Mano čia minimas mušis, — sako pasakotojas, — įvyko trečiais antrosios okupacijos metais. Šis Lietuvos partizanų susikirtimas su Rusijos įgula Trakuose giliai sujaudino Lietuvos žmones. Bet žinios sklido tikrai paslapčiomis. Garsiai niekas apie tai negalėjo kalbėti, nes enkavedistai gaudė visus, kurie tikrai ką nors prieš okupaciją pasakydavo.

— Kas Jums dar žinoma

APIE PARTIZANUS?

Tas žinias bandau išplėsti iš pasakotojo, nes, pasirodo, jis daug ką jau užmiršęs, ypač pavardes, vietų pavadinimus. Be to, jis matęs, pats išgyvenęs ir žinąs tuos partizanų veiksmus, įsivaizduoja lyg jie būtų žinomi ir mums, kurie apie tai girdime tikrai tolimais atgarsiais.

— Ar tas Jums įdomu? — klausia jis, lyg ir abejodamas.

— Žinoma! — stipriai teigiu. — Tamsta pasakok visa, ką tikrai žinai.

— Na, gerai, — sutinka pasakotojas ir tęsia:

— Žiežmariai, ties kuriais veikė partizanai, kartą buvo iš pamiškių kaimų perpildyti įsimtais ūkininkais, jaunuimais. Tuo metu iš Amerikos lankėsi Bimba.

Mano pokalbininkas, kaip matome, vis nukrypsta į kitų faktų pasakojimą. Bet aš vėl jį pažinojau.

kuri, žinau, anksčiau išvykusiems yra įdomi. Be to, aš ryžtuosi plačiau atpasakoti pasikalbėjimą su žmogumi, kuris pats išgyveno geroką gabalą antrosios okupacijos ir pats turėjo nuo jos trauktis. Kaip sa koma, nuo gero gyvenimo žmonės nebėga. Atvirksčiai, — visi gero gyvenimo siekia, jieško.

— Kartą, — prisimena pasakotojas, — buvau Jagelonių malūne, nes Žiežmariuose jau neveikė. Į malūną atsiėmė partizanai. Visiems malūne buvusiems žmonėms jie liepė sueiti į malūnininko kambarį, o jie pasiėmė malūnininką ir pareikalavo iš jo miltų. Kai malūnininkas susirūpino, kad jis negalės valdžiai pristatyti iš jo reikalaujamų miltų, partizanai jam išdavė pakvitavimą, kurį pasirašė „Žalias vėlinas“ parašu.

— Vieną naktį, — tęsia pasakotojas, — iš Žiežmarių miestelio buvo išvaryti ūkininkai su vežimais, kurie turėjo vežti enkavedistus ir jų amuniciją į Jagelonių kaimą. Jie norėjo iš krėsti tą kaimą, ar jame nėra partizanų. Jiems bevažiavojant, ties Jagelonių vieniškiais pasirodė patys partizanai. Prasidėjo susišaudymas. Enkavedistai šoko iš vežimų ir sugulė šaudyti. Žmonės atsukė arklius bėgo į Žiežmarius. Kilo tikras mušis. Žmonių tada nebuvo. Partizanai pasitraukė į miškus, o enkavedistai, sulaukę ryto, išvarė padvadas ir sugrįžo į Žiežmarius. Po to enkavedistai kelis ūkininkus sušaudė, o ūkininką Grabijolą, kurį įtarė palaikant partizanus, išvežė Sibiran su visa šeima. Sušaudytųjų pavardžių jau neatsimenu, o Grabijolą gerai atsimenu, nes gerai jį pažinojau.

— Bet, — tęsia pasakoto-

jas, — daug žmonių nukentėjo nieku nekalti, vien tik tai tar ti arba priešų įskusti, išduoti. Partizanų iš tikrųjų rusai nepagaudavo. Jie nepasiduoda. Jeigu mato, kad pateks į enkavedistų rankas, tai patys save susprogdina granatomis. Bet daugiausia nuo enkavedistų kėčia kaimų žmonės, ypač pamiškių kaimų, nes juos partizanai, kaip artimiausius, iš miškų dažniau aplanko.

Laukdamas, ką pasakotojas dar prisimins apie partizanus, paklausiau.

APIE BIMBĄ.

— Žiežmariai nuo Kaišiadorių yra už 7 kilometrų. Bimba važiuodamas pro Lietuvą, buvo išlaipintas Kaišiadorių stoty, nes Kaišiadorių mieste po karo buvo sunaikintas. Bimbą ten apsupo enkavedistai, kurie vaizdavo Lietuvos ūkininkus. Dalis jį apsupusių buvo „aktyvistai“, kurie kurstė, agitavo ir prievartavo ūkininkus eiti į kolchozus. Jie reikė padėką Stalinui, kuris, Lietuva išvadavęs iš vergijos. Lietuvos gi ūkininkai prie Bimbos nebuvo prileisti ir jam nieko negalėjo pasakyti. Tie tariamieji „ūkininkai“ Bimbą turėjo informuoti, kad Lietuvos ūkininkams labai gerai gyventi ir kad už tai jie labai dėkingi Stalinui.

— Ką gi Bimba?

— Bimba buvo labai paten kintas tariamųjų ūkininkų pasakojimais.

— Ar Bimba suprato, kad tai yra okupacijos pastatyti žmonės, kurie buvo priversti kalbėti, kas jiems buvo įsakta?

— Greičiausia suprato, nes be lietuviškai kalbėjusiųjų tarp be buvo daugiausia rusų, kurie lietuviškai nemokėjo kalbėti Amerikos žmonėms? (b. d.)

ti. Bet gal jam tai nerūpėjo. o be to, Bimba juk, iš vienos pusės, buvo pats komunistų partijos narys, o, antra, jis buvo kalinys. Jis turėjo daryti tai, kas iš jo buvo reikalaujama. Jo juk nebūtų nei įsileidę, kaip ir dabar kad neįsileidžia pašalinii žmonių, jeigu jis nepildytų to, kas iš jo buvo reikalaujama.

— Ar apie Bimbos atvykimą buvo kas žinoma iš anksto?

— Iš anksto buvo planešta, kad atvyksta Amerikos delegacija, kuri apžiūrės, kaip gyvena Lietuvos žmonės. Žmonės labai laukė ir delegacijai norėjo pasakyti tikrą teisybę apie Lietuvos žmonių gyvenimą, bet Bimbai atvykus, Lietuvos žmonės nebuvo prie jo prileisti, ir nieko jam apie Lietuvos gyvenimą negalėjo pasakyti. Juk tuo metu, kai Bimba buvo išlipęs Kaišiadorių buvo „aktyvistai“, kurie kurstė, agitavo ir prievartavo ūkininkus eiti į kolchozus. Jie reikė padėką Stalinui, kuris, Lietuva išvadavęs iš vergijos. Lietuvos gi ūkininkai prie Bimbos nebuvo prileisti ir jam nieko negalėjo pasakyti. Tie tariamieji „ūkininkai“ Bimbą turėjo informuoti, kad Lietuvos ūkininkams labai gerai gyventi ir kad už tai jie labai dėkingi Stalinui.

— Ką gi Bimba?

— Bimba buvo labai paten kintas tariamųjų ūkininkų pasakojimais.

— Ar Bimba suprato, kad tai yra okupacijos pastatyti žmonės, kurie buvo priversti kalbėti, kas jiems buvo įsakta?

— Greičiausia suprato, nes be lietuviškai kalbėjusiųjų tarp be buvo daugiausia rusų, kurie lietuviškai nemokėjo kalbėti Amerikos žmonėms? (b. d.)

KLAUSIMAI

IR ATSAKYMAI

VEDA JONAS J. JUŠKAITIS

17. Gyvenu ir dirbu tolimos šiaurės mažame kasyklų miestelyje, kuriame nėra advokato. Neseniai, atėjus pavasariui, mano žmona paliko mane, paėmė su savimi mūsų trejų metų dukrelę ir dabar gyvena susidėjusi su kita taučiu. 1. Ar nėra tai draudžiama įstatymais? 2. Patarkite, ar galima priversti žmoną grįžti atgal gyventi su manimi? 3. Ar galėčiau paimti dukrą ir atiduoti į lopšėlį? 4. Ar galėčiau kelti bylą žmonos suvedžiotojui? 5. Ar galėčiau gauti ištuoką?

(Atsakymas į p. X. Y. klausimą, Britų Kolumbijos provincijoje).

Problemos, išplaukiančios iš nuomonių skirtumo šeimos gyvenime, yra visada subtilios. Į jas duoti tikslų ir teisingą atsakymą, pasiremiant tik vienos pusės parodymais, yra nelengva. Todėl patarti tokiam Jums skaudžiam reikalui galiu tik rezervuotai, prisimindamas, kad iškile nauji faktai, jei gu tokių būtų, apie kuriuos Jūs manęs savo laiške nepainformavote, galėtų turėti lemiamos reikšmės viso reikalo sprendime viena ar kita linkme.

Nors Jūs, p. X. Y., sukūrėte šeimą dar prieš atvykdamas į Kanadą, dabar, išgyvenęs pastoviai ilgesnį laiką Britų Kolumbijos provincijoje, esate jos teismų ir įstatymų jurisdikcijoje.

1. Priešingai, kaip daugelis ateivių kad yra nuomonės, Kanadoje nėra įstatymo, kuris draustų gyventi susidėjus laisva valia dviem skirtingų lyčių asmenims be formalios santuokos, nors vienas ar net abu iš jų ir būtų dar rišami galiojančios ankstyvesnės santuokos. Kai kuriose Jungtinės Amerikos Valstijose, pav. New Yorko valstijoje, neištikimybės veiksmas yra laikomas kriminaliniu nusikaltimu ir už jo padarymą valstybės prokuroras duoda eigą bylai. Kanadoje taip nėra. Tai vienas iš daugelio ryškiųjų pavyzdžių pasaulyje, kur moralės principai ir valstybės įstatymai žengia skirtingais keliais.

2. Nėra įstatymo Kanadoje — ir kiek man žinoma, nei kituose anglo — saksų teisės kraštuose, — kuriuo pasiremiamas vyras galėtų priversti gyventi

savo žmoną prieš jos valią su juo po vienu stogu. Jeigu Jums nepasiseka gražiais žodžiais prikalbėti savo žmoną, kad ji grįžtų atgal. Jūs negalėsite pasinaudoti sėkmingai nei policijos, nei teismų pagalba. Nesudaro skirtumo nei ta aplinkybė, kad žmona išėjo — Jūsų tvirtinimu — be Jūsų kaltės.

3. Mažamečiai vaikai, iki kol jiems sukanka 7 — 10 metų, prima facie paliekami motinos globoje. Kur motina eina, ji gali pasiimti ir savo vaiką. Teismai padaro išimtį tik tokiais atvejais, jeigu randa, kad motina užsiima prostitucija, nepakankamai vaiką maitina, nesuteikia jam, reikalui esant, medicinos pagalbos, arba jį apleidžia. Vadovaujantis padarytais Kanados teismų sprendimais praityje, atrodytų, kad motinos susidėjimas gyventi tik su vienu vyru, dar nėra pakankamas pagrindas, jeigu nėra kitų sunkinančių aplinkybių, paimti iš jos mažametį ir atiduoti jį tėvui ar lopšeliui auginti.

4. Tautos socialinis interesas siekia visomis galimomis priemonėmis palaikyti darnų šeimos sugyvenimą. Valstybė prižiūri, kad ryšiai tarp vyro ir žmonos nebūtų pažeidžiami ar nutraukiami trečio, pašalinio asmens. Įstatymai visu aštrumu yra nukreipti prieš tokių išbrovėlių ir ateina pagalbon nukentėjusiam. Jūs galėtumėte kelti bylą prieš tą kitą, su kuriuo Jūsų žmona dabar gyvena, jeigu jis aktyviai prisidėjo prie to, kad Jūsų žmona Jus apleido. Tai būtų

jiškinys (criminal conversation) dėl žmonos suniekinimo (defilement). Panašiose bylose, kaip Jūsų, Kanados teismai yra priteisę iki kelių tūkstančių dolerių. Sąlygos bylai laimėti yra įradymas lytinio santykiavimo tarp suvedžiotojo ir suvedžiotosios ir nebuvimas kaltės bylą keliančio vyro pusėje (fizinis ar psichinis žiaurumas, nedavimas išlaikymo žmonai), kuri privedė prie to, kad žmona jį paliko.

Jeigu nepasiseka įrodyti pažeidusios žmonos neištikimybės, bylą dar galima vesti „alienation of affection“ pagrindu prieš tą asmenį, kuris ją prikalbėjo palikti vyrą. Iš to, kas pasakytą, aišku, kad Kanadoje ta byla vedama ir laimima pav. ir prieš žmonos motiną, kuri paveikia savo dukterį tiek, kad pastaroji apleidžia savo vyrą ir grįžta gyventi pas tėvus. Toks jiškinys yra pateisinamas senuoju romėnų teisės dėsniu, kad vyras, netekęs savo žmonos „consortium“, lygiai kaip ir savo tarno patarnavimo, turi teisę į atlyginimą už padarytą skriaudą.

5. Atrodytų, kad Jūs, p. X. Y., galėtumėte gauti ištuoką. Pagrindas būtų žmonos neištikimybė. Bet ir tai nėra jau taip paprasta. Vyras negali gauti ištuokos, jeigu žmona ir būtų papildžiusi neištikimybės veiksmą, jeigu jis savo elgesiu (nedavimu žinai išlaikymo) privedė žmoną iki to, kad ji tampa pirmo pasitakiusio Don Zuano bėgėle auka. Vyras taip pat negali gauti ištuokos, jeigu jis pats buvo neištikimas, su sitaru su žmona, kad ji nusižengtų (Collusion), pritarė žmonos žemam elgesiui (connivance), arba atleido žmonos praityje padarytus paklydimus (condonation). Apie tai, kiekviena byla individualiai išnagrinėjama teismo salėje, sprendžia teisėjai arba priekusieji, jeigu priekusieji teismas pasirenkama byla vesti.

Kaip matote, p. X. Y., skyrybų bylos laimėjimas ar pralaimėjimas dažnai priklauso nuo tokių aplinkybių, kurios ne juristui atrodo neesminės smulkmenos.

Nors Jūs savo laiške ir ne užsimenatė, bet sąryšyje su Jūsų iškeltais klausimais man

Iš visur ir apie viską

— Danijoje Martyno Brako iniciatyva įsisteigė Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Danijos krašto komitetas.

— Krikščionių demokratų veikėjai Amerikoje pradeda leisti „Tėvynės Sargą“. Jį redaguos: O. Labanauskaitė, L. Šimutis, P. Vainauskas, Vl. Viliams ir V. Zakarauskas.

— Dr. Vl. Ingelevičius, buvęs Lietuvos Raudonojo Kryžiaus vicepirmininkas, be egzaminų gavo leidimą New Yorko valstybėje verstis gydytojo praktika. Turėjo išlaikyti tik anglų kalbos egzaminus.

— Vysk. V. Brizgys iš Vokietijos atvyksta į JAV ir gyvens Chicagoje, Sv. Kazimiero seserų akademijoje. Vyskupą V. Brizgį į JAV pakvietė kardinolas Stritch.

— Fermentacinės pramonės inžinierius Jonas Vilutis, aukštųjų mokslus baigęs Lietuvoje ir Čekoslovakijoje, dabar dirba didžiausioje Chicago „Canadian Ace“ alaus bravore. Lietuvoje jis dirbo „Gubernijos“ bravore Šiauliuose.

Senj. Eug. Bubelis, „Vyčio“ korp. valdybos patvarkymu,

atrodo verta pastebėti, kad teismas, Jūsų su tuo kitataučiu su sidėjusios žmonos prašomas, gali priteisti Jums mokėti už dukters išlaikymą. Tai suma siektų nuo 5 iki 20 dol. per savaitę, pagal Jūsų uždarbio dydį ir Jūsų socialinį stovį gyvenime. Už žmonos išlaikymą, negyvenančios su vyru, jis gali būti priverstas mokėti tik tokiu atveju, jeigu ji apleido jį turėdama tam rimto pagrindo ir jeigu ji veda padorų gyvenimą. Susidėjimas gyventi su kitu vyru, aima teisę gauti išlaikymą.

Baigiant tekstą priminti aukštesnį taisyklę, kad niekada nėra per vėlu tartis geru, taikytis, atleisti vienas kitam, kaip šventraštis mus moko.

Žinoma, kas liečia šeimos gyvenimą, kai kada prieinama riba, kur idealai, garbė ir moralė yra iki tiek nukentėję, kad nebėra kitos išeities, kaip tik griebtis griežtesnių priemonių, priemonių, kurios yra sankcionuojamos ir socialinio valstybės intereso.

(Copyright).

paskirtas korporacijos igaliotini Vokietijoje. Jis pasiekiamas šiuo adresu: Hamburg-Bergdorf, Processing Center Ventorf, CWS Bl. 13-112a, Germany. Visus Vokietijoje gyvenančius vytičius prašo paliakyti ryšį su juo.

— New Yorko Metropolitan operos sąjunga planuoja specialią seriją operos programų per televiziją. Tai nebūsią pakartojimas reguliaraus operos repertuaro. Operos bus dainuojamos anglų kalba.

— Amerikos mokslininkas J. Alden Mason, tyręs Pietų Amerikos gyventojų kalbas bei tarmes, tvirtina, jog niekur pasaulyje nėra tokio kalbų mišinio, kaip tarp Pietų Amerikos indėnų, kurie kalba keliais šimtais visai savarankiškų kalbų ir turi kelius tūkstančius įvairiausių tarmių.

— Amerikos muzikų unijos viršininkas Clair E. Meeder, sako, kad muzikantai nežino, kaip žiūrėti į televiziją. Jie žino, kad 32.000 muzikantų krašte neteko darbo, kada įsigalėjo garsiniai filmai. Jie dabar bijo, kad įsigalėjusi televizija, gali atimti jiems nemažiau darbo, arba pareikalaus sunkių kovų savo vietai gyvenime atlaikyti.

— Atomo jėgos ekspertas E. Lapp, sako, kad reikėtų parodyti atomo jėgos sprogimą televizijoje. Eksperimentas, daugiau negu kas kita atkreiptų amerikiečių dėmesį į milžinišką atomo naikinąją galią. Pasak dr. Lapp'o turėtų būti sprogimo pavaizdavimui pastaitytas specialus „miestas“ — su dangoraižiais ir kitokiais pastatais, ir įvairiomis slėptuvėmis nuo sprogimo apsaugoti. Suprantama, tokiam miestui A-bombos sprogimo metu nebūtų žmonių.

— Gyventojų surašymas Pietinės ir Vidurinės Amerikos respublikose rodo, kad jos turi viso apie 152.800.000 gyventojų, o Jungtinės Valstybės 1950 metais surašė 150.697.360 gyventojų.

— Indijoje vasario mėnesį buvo suskaičiuota 356.890.000 žmonių — 183.390.000 vyrų ir 173.500.000 moterų, be Kasmiro valstijos ir Assamo, kurių gyventojų skaičius dar nežino mas.

— Vėliau, sako, Kudirka dažnai kalbėdavęs apie savo tėviškę. Tačiau ten jau vartai jam buvę užkelti. Dabar jo tėviškė pavirto visa Lietuva. Jis tai plačiai tēviškai ir paskyrė visas savo jėgas. Ir tikrai. Juk anuomet jo žodžiai skambėjo kaip varpo dūžiai „kelkite, kelkite!“ Silpo jo kūnas, sveikata, bet jis pats išaugo į milžiną. Ir tada, kai jo veidas išblyško, akys dar buvo gyvos ir ugningos. Rankos drebėjo, rašyena pasikeitė, bet jo žodis tebebuvo tas pats „kelkite, kelkite!“ Pagalios didysis varpininkas jau guli lovoje. Giltnė stovi šalia, bet ir tada jis dar rašo. Mirčiai jis žiūri drąsiai į akis. Liepsnoja uždegto žvakės šviesa, bet ji dega netam kad nušviestų jam kelią į amžinybę, bet kad apsaugotų, lietuvišką raštą nuo žandaro šventvagiškos rankos.

Ir dabar, kai mes klausome ežero bangų ošimo, jis iškyla prieš mūsų akis, kaip didelis, didelis šešėlis. Rodos ir dabar girdime jo „Varpo“ gausmą. Jis šaukia dar ir dabar „kelkite, kelkite“, nes ne visi lietuviško kraujo vaikai dar yra prisikėlę savo tėvynei. Jis šaukia kad mes neapsnūstume sunkiame ir kietame darbe ir nūdienio gyvenimo pavojuose. Kitą dieną mes Kudirkos Naumiesčio kapinėse žūrėjome šiam didžiam tėvinaiui su piltą kapą. Jis ilsisi šimtameinių medžių pavėsyje. Kapas aptvertas geležine tvorele ir apsodintas gėlėmis. Akmeninis kryžius, nukirsto ažuolo formos. Jo papėdėje ir dabar ryškios šventvagiškos žandaro rankos žymės. Čia grubiai

— Buvęs pasaulinis bokso čempionas Joe Louis tuo spor tu uždirbo 4.298.812 dol., bet dabar subankrutijęs.

— Tabako auginimui 1950 metais Jungtinės Valstybės buvo panaudota 1.593.900 akrų žemės.

— Jungtinių Tautų naujasis namas New Yorko mieste turi 39 aukštus.

— Čikagos mieste ir apylinkėse gyvena pusė milijono negrų.

— New Yorko miestas per 24 valandas suvartoja 999 milijonus galionų vandens.

— The Child Welfare League of America (Kūdikų gerovės s-ga) skelbia, kad merginos Jungtinės Valstybės per metus pagimdo 131.900 kūdikių.

— Urviniai žmonės prieš dešimtį tūkstančių metų pradėjo bučiuotis ne dėl meilės, bet dėl druskos. Senovinis žmogus patyrė, jog, palaizant savo kaimyno žandą ar lūpas, jis gauna pageidaujamo sūrumo. Paskui buvo surasta, kad juo maloniau laizyti druską nuo gražiosios lyties veido ar lūpų. Ilgainiui veido druska buvo užmiršta, bet bučiavimasis pasiliko.

— Harrieta Quimby buvo pirmoji amerikietė lakūnė, kuri 1911 m. rupijūti gavo leidimą (laisnį) skraidyti. 1912 m. balandžio 26 d. ji perlėkė Anglų Kanalą, 20 mylių pločio. Iki to laiko dar niekas nebuvę per skridęs platesnio vandens ruožo.

— Amerikiečiai per metus sunaudoja 1 bilioną, 250 milijonų pašalių. Visais jais galima būtų nubrėžti 43 bilionų, 475 milijonų mylių ilgio liniją. Tos linijos užtektų 235 kartus pravesti nuo žemės iki saulės ir tiek kartu nutiesti nuo saulės atgal iki žemės.

— Vaikų paralyžius, pasaulinės sveikatos organizacijos duomenimis, paskutiniiais metais pasireiškia vis daugiau. Tik Kanadoje, Jungtinės Amerikos Valstybės ir Švedijoje kiek mažėja susirgimai. Ypač Anglijoje, Norvegijoje ir Danijoje vaikų paralyžių susirgimai paskutiniiais metais penkis kartus padidėjo.

— Šią savaitę Kanadon išvyko iš Vokietijos 100.000-s DP. Jis yra 16 metų latvis Leens Ziemanis.

A. VILAINIS

Užnemunės lygumose

Geso saulėtos vasaros dienos. Atėjo auksinis ruduo. Medžių lapai pagelto. Krūmai liepsnoja, kaip nedegamasai Mozes krūmas. Sodų vaisiai prinoko. Jie rudens vėjo su pami krito vienas po kito. Išnyko laukuose gubos. Ant ražių draikėsi šilko gijos — voratinkliai. Virš galvos dažnai buvo matoma skrendančių paukščių juosta. Ir jie apleidžia miškus. Dabar ten tik vienas rudens vėjas bešvilpauja.

Jau kelios dienos kai mes klajojame Užnemunės lygumose. Čia mūsų tautinio atgimimo lopšys. Juk Suvalkijos lygumose gimė mūsų tautos patriarchas daktaras Basanavičius ir didysis varpininkas daktaras Vincas Kudirka. Šioje laukų platybėje mes pajuntame ilgę ir vienumos jausmą. Rodos, čia ir pats žmogus ištyrpti, kaip taškas ar išnykti, kaip lašas jūroje. Faktai atsispindi ir mūsų atgimimo darbuotojų užsimojimuose ir darbe. Jie pasigenda senosios Lietuvos didybės ir erdvės. Dar ryškiau atsispindi Suvalkijos dainių kūryboje visa tai.

Pravažiavę Garliavą, Veivirius, mes pasiekiamė Marijampolę. Čia šime Suvalkijos centre mokėsi daktaras Basanavičius ir Vincas Kudirka. Miestas savitas. Jis išsiskiria iš kitų Lietuvos miestų. Čia pastatai raudoni, mūriniai vie-

no ir to paties stiliaus. Ryškiai uždėtas antspaudas kada Panemunė yra buvusi po Prūsais. Apžiūrėjome buvusią gimnaziją, kurią yra lanke abudu didieji atgimimo vyrai ir daugelis kitų to meto švietėjų ir darbuotojų.

Iš Marijampolės pasukome vieškeliais Bartininkų kryptimi, kad pasiektume daktaro Basanavičiaus gimtąjį sodžių Ožkabalius. Kelias vietom molas. Nevisur galima važiuoti dviračiais, tenka eiti pėstiems. Jau iš tolo matome plačiai išsimėčiusias kaimo sodybas, trobesius. Prie Basanavičiaus sodybos matome keletą aukštų medžių. Trobesiai dideli, erdvūs ir spėjame kad tai būta stambaus ūkio. Čia dabar a dome šeiminkaujant daktaro Jono Basanavičiaus brolio sūnų. Jis vedęs ir jau auga trečioji karta. Šeiminkas mus nuosirdžiai priima ir veda į gričią. Ji sena, bet stovi dar tvirtai ant savo pamatų. Pasukutinį kartą gimtojo pastogę Basanavičius buvęs 1924 metais. Tada kaip tik iš Vilniaus jis buvo atvykęs į Kauną pasigydyti karo ligoninėje.

Kambario sienose kabo daug senų šventųjų paveikslų. Tarp jų ir didelis daktaro Basanavičiaus paveikslas papuoštas tautine vėliavėle. Jaunieji anūkai didžiujasi savo seneliu ir žada ir patys būti gerais vyrais. Nors suvalkiečiai, sa-

ko, nepažįstamiems svečiams šykštūs, bet lietuviškas vaišin gumas Basanavičių namuose neišnykęs. Mus sočiai pavalgdydina, pasiūlo ir stikluoką.

Basanavičius gerai čia buvo susigyvenęs su kaimo žmonėmis. Ir dabar retai nerasime kuriuose namuose su io parašu knygu. Jis su jais kalbėjosi, rinko čia dainas ir pasakas. Juk tu pasakų ir dainų išėjo net atskiri leidiniai, surinkti šioje apylinkėje, kaimuose. Tai Ožkabalių pasakos.

Matyti Basanavičiai ir dabar gyvena pasiturintai. Jie praktiškai žmonės. Čia ir dabar stovi pora vežimų. Kaimynai važiuoja su sėmenimis, kad čia išspaudus aliejus. Basanavičius turi tam reikalui įtaisytas mašinas ir aptarnauja plačią apylinkę.

Apleisdami gimtuosius Basanavičiaus namus, mes stabtelėjome prie sodžių esančių kapinaičių. Jos esančios čia jau nuo neatmenų laikų. Daktaras Basanavičius atstogaudamas čia darė nuodugnius kasinėjimus. Atrastuos kaukuolės buvo atitinkamai išmatuotos ir gauti duomenys panaudoti antropologijos mokslui. Rasti kapinėse įvairūs papuošalai išgabenti į Vilnių. Jie atiduo ti jo paties išteigta mokslo draugijai.

Mes keliaudami mastėme, kad negailestingas laikas dido netolimos praeties pėdsakus. Juk ir didžiųjų vyrų tėviškės keičia savo išvaizdą. Dingsta iš namų pamažu pavelskai, rankšluosčiai, kryžys ir kiti daiktai, kurie turi reikšmingą muziejinę vertę. Kaip būtų puiku, jei kiekvieną didžiojo vyro gimtinę būtų paversta kaip savos rūšies muziejum. Nors ir nieko ypatingo nepamatų čia savo akimis, ta draugai ir draugės, jie taip pat

čia toje aplinkumoje kažkaip giliau pajunti didžiųjų vyrų dvasią ir čia ryškiau atsispindi jų asmenybė ir darbai.

Kitą dieną mes viešėjome jau didžiojo varpininko tėviškėje Paczeriuose. Ir čia būta stambesnio ūkio. Tatai pasakojė patys erdvūs trobesiai ir pastatai. Čia ilgas ir erdvus kiemas. Pakraščiuose auga keletas medžių. Jie, kaip vėliau sužinojome, pasodinti Kudirkos rankomis. Dabar jie jau užaugę — tvirti ir dideli medžiai. Mes atvykdami jau žiniujome, kad Kudirkos ūkyje dabar gyvena jau svetimi žmonės. Ji iš Kudirkos brolio nu-pirko amerikietis lietuvius. Jis esąs pirkęs su gyvu ir negyvu inventorium. Kudirkos, pardavę ūkį, patys išvažiavę į Ameriką. Dabar šis amerikietis lietuvis jau senstelėjęs ir savo ūkį pavedęs vaikams. Ji patį radome triūsiant sode. Jis sodino naujus vaismedžius ežero pakrantėje.

Gyvenamasai namas tebestovį tas pats ir gana dar gerai atrodo. Tačiau viduje nesnieko nerandame, kas beprimintų didįjį varpininką Kudirką. Mes tik vėliau iš kaimynų sužinojome, kad jis labai mėgęs savo tėviškę. Labjaušiai Vincas Kudirka mėgęs ežerą. Jis yra nuo gyvenamo namo tik už keliolikos žingsnių. Ir dabar mes matome čia prie kranto stovinčią valtį. Ežero viduryje plūduriuoja kita su meškeriotojais. Į dešinę nuo ežero pusę matomas didelis miškas. Anksčiau savo jaunystės metuose ir didysis varpininkas praleisdavęs ežere iš-tisas dienas. Čia jis žuklaudavęs, plaukiodavęs ir ramiomis vasaros naktimis griėzdavęs smuiku. Kai atvykdavo jo rankos žymės. Čia grubiai

valtimis plaukiodavę ežeru. Ir tada skambėdavo dainos garsai, smuiko akordai ir linksmas jaunųjų klegės.

Ir vėliau, sako, Kudirka dažnai kalbėdavęs apie savo tėviškę. Tačiau ten jau vartai jam buvę užkelti. Dabar jo tėviškė pavirto visa Lietuva. Jis tai plačiai tēviškai ir paskyrė visas savo jėgas. Ir tikrai. Juk anuomet jo žodžiai skambėjo kaip varpo dūžiai „kelkite, kelkite!“ Silpo jo kūnas, sveikata, bet jis pats išaugo į milžiną. Ir tada, kai jo veidas išblyško, akys dar buvo gyvos ir ugningos. Rankos drebėjo, rašyena pasikeitė, bet jo žodis tebebuvo tas pats „kelkite, kelkite!“ Pagalios didysis varpininkas jau guli lovoje. Giltnė stovi šalia, bet ir tada jis dar rašo. Mirčiai jis žiūri drąsiai į akis. Liepsnoja uždegto žvakės šviesa, bet ji dega netam kad nušviestų jam kelią į amžinybę, bet kad apsaugotų, lietuvišką raštą nuo žandaro šventvagiškos rankos.

Ir dabar, kai mes klausome ežero bangų ošimo, jis iškyla prieš mūsų akis, kaip didelis, didelis šešėlis. Rodos ir dabar girdime jo „Varpo“ gausmą. Jis šaukia dar ir dabar „kelkite, kelkite“, nes ne visi lietuviško kraujo vaikai dar yra prisikėlę savo tėvynei. Jis šaukia kad mes neapsnūstume sunkiame ir kietame darbe ir nūdienio gyvenimo pavojuose.

Kitą dieną mes Kudirkos Naumiesčio kapinėse žūrėjome šiam didžiam tėvinaiui su piltą kapą. Jis ilsisi šimtameinių medžių pavėsyje. Kapas aptvertas geležine tvorele ir apsodintas gėlėmis. Akmeninis kryžius, nukirsto ažuolo formos. Jo papėdėje ir dabar ryškios šventvagiškos žandaro rankos žymės. Čia grubiai

iškaltas kituomet rašytas mūsų Himno posmas. Tačiau čia prisimena didžiojo dainiaus žodžiai, kad „nebeužtenks upės bėgimo ir nesuaikysys laiko kilmo...“

Rinkos aikštėje stovi puikus didžiajam varpininkui paminklas. Jis stovi ant aukšto pedestalalo ir savo žvilgsnį gliai išmeigęs į Suvalkijos lygumas. Ir šiandien, žvelgdamas į neaprepiamas Suvalkijos lygumas, šaukia, kaip anuomet „kelkite, kelkite“ didžiajam tėvynės darbiui ir kūrybai.

Klajodami užsukame į Sakius. Čia apžiūrime senosios klebonijos kambarius, kuriuose kurį laiką gyveno daktaras Kudirka. Aplankome jaunojo poeto Steponaičio kapą Sakijų kapinėse. Negailestinga mirtis jį išrovė vos šešiolika metų sulaukusį.

Sintautų kapinėse guli kitas Suvalkijos dainius Pranas Vaičaitis. Ir ant jo kapo pastatytas paminklas. Čia iškaltas poeto eilių posmas:

„Vai lėkite dainos iš vargo nupintos iš kiamo į kaimą, pas jaunus senus...“

Kapinių medžiai ošia. Krin ta pageltę lapai, gaudžia Sintautų varpai.

Netoli nuo kapinių, tik už kilometrą, dainiaus gimtoji sodyba. Ji apsodinta eglėmis ir lapuočiais medžiais. Pastatas mūrinis. Jo išvaizda lygiai tokia pat, kaip užtikiname Prūsijos miestuose ir kaimuose. Ir dar čia tebegyvena poeto brolio vaikai. Dabar ir jo gimtinėje vieši auksinis ruduo. Medžiai pageltę, krūmai liepsnoja. Nors mėlynas dangus, bet saulė nebeapkyla į pietus. Vėjas lanksto medžius, jie ošia, dainuoja, turbūt tik poeto širdžiai tesuprantamus posmus.

tyvumo priežastimi yra savaimingas atomo branduolio suirimas ir išskyrimas savotiškų elektra krautų dalelių. Yra trijų rūšių spinduliavimas: 1) Labai greit judančios teigiama elektra krautos dalelės vad. alfa spinduliai, kuriuos sušaukia net plono popieriaus lapas, 2) Labai greit lekiančios, paprastai neigiamą elektrą krautos dalelės, vad. beta spinduliai, kurie gali prasiveržti net pro keleto milimetrų storumo aliuminijos plokštelę ir 3) Labai trumpos elektromagnetinės bangos — gamma spinduliai, turį stiprią prasiveržimo galią. Ne visi radioaktyvūs elementai išskiria visus tris šiuos spindulius: vieni išskiria, pav., alfa spindulius, kiti alfa ir beta, dar kiti visus tris ir tt.

Kad kažkas darosi radioaktyviose medžiagose, galima spręsti jau iš to, jog jų temperatūra yra visada aukštesnė, kaip aplinkos. Apskaičiuota, kad vienas gramas radioaktyvios medžiagos per vieną valandą išskiria 100 kalorijų šilumos.

Ivairių radioaktyviųjų elementų branduolių irimo (t. y. radioaktyvumo) amžius yra skirtingas. Ši laiką nusistatyta ma tuoti puse amžiaus, t. y. laiku, per kurį pusė radioaktyvaus elemento atomo branduolių suiršta. Šis amžius gali būti nuo vienos milijoninės sekundės da lies iki tūkstančių milijonų metų! Pasibaigus radioaktyvumui — elementai virsta švinu.

Tokios radioaktyvios medžiagos, kaip torijus, radiumas, aktinijus išskiria savotiškas radioaktyvias dujas (radio dūmų emanacija), kurios, nusėdusios ant kitų medžiagų, daro jas radioaktyvomis. Tai gi, kiekvieną medžiagą galima paversti radioaktyvia.

Uraniūmo vardą jau esame minėję kelis kartus. Tai magiškas šių laikų žodis, dėl kurio brąška karališki sostai ir tempia tarptautiniai santykiai! O juk dar taip neseniai nežinojo, ką su juo daryti ir urano rūdą naudojo stiklo pramonėje kaip dažomąją medžiagą.

Uraniūmas yra toks radioaktyvus elementas, esąs daugiau negu šimte įvairių mineralų. Daugiausia juo yra tam siai rudoj ar net juodoj rūdų — uranijaus okside, kurio randama Vokietijoje, Afrikoje — Belgų Kongo, Kanadoje. Dar uraniūmo nemažai randama carnotine (šviesiai geltonai ruošiai smiltakmeny), kuris už tinkamas USA: Utoji, Arizonoj, Kolorade. Tai visiems žinomos uraniūmo kasyklos. Bet kalbama, kad yra surasta ir daugiau šaltinių, bet apie tai tylima... Juk uraniūmas ir yra ta medžiaga, kurios atomo branduolį pirmiausiai pavyko suskaldyti. Na, o kai pavyko suskaldyti ir pamatyti kokia milžiniška energija galima gauti iš šio „žaidimo“, tai „žmogiskasis“ žmogus stvėrėsi gaminti ne ką kitą, o atominę bombą!

(Bus daugiau).

ŽIEŽIRBOS

DĖL LIETUVIŲ KALBOS VADOVO.

Ne tik tai žiežirbas, bet, ir stiprios kibirkštys skelia JAV lietuvių spaudoje:

Prof. Kolupaila:

„Didelį ir didžiai naudingą darbą atliko prof. Pr. Skardžius su savo bendradarbiais, paruošdamas ir labai dailiai išleisdamas „Lietuvių kalbos vadovą“. Darbas atfiktas didžiai sunkiose sąlygose, labai kruopščiai, su savosios kalbos meile. Toji knyga, kurią miela paimti į rankas, visada guli ant mano stalo, ir nuolat tarnauja be rašant, kaip geras patarėjas“.

Mkt. M. K.: Štai kaip samp rotuoja:

„Kokia išeitis iš dabartinės mūsų rašybos krizės? Man rodo, pirmiausia rašybos klausimu (neišskiriant nė paties „Lietuvių kalbos vadovo“) turėtų pasisakyti autoritetingas kalbininkų organas. Tik kažin ar tokį jau turime. Vis dėlto bent užuomazga tokiame organui, rodos, padaroma Lietuvių Kalbos Draugijos įstatų projekte, kuris jau pernai buvo paskelbtas spaudoje. Kiek atsimeru, ten buvo numatyta kokia mokyty kalbininkų specialistų institucija, rodos, „kalbininkų centru“ pavadinta, kuri turėtų spręsti teoretinius (gal, teorinius? Ž. Rd.) ir praktinius (gal praktinius? Ž. Rd.) kalbos klausimus. Jei

toks organas susidarytų, žinoma, jo balsas būtų kur kas ir autoritetingesnis, negu vieno atskiros kalbininko (kodėl? Ž. Rd.). Tik negirdėti, ar tie įstatatai formaliai ir faktiškai jau įsigaliojo.

Bet ir tokio vieno kalbininkų palaiminimo gal nepakaktų. Reikėtų ir platesnės visuomenės, tam tikrų jos atstovų paramos. Rašybos projektas turėtų dar turėti kokios bendros lietuvių institucijos, labiausiai kultūrinės, pritarimą. O taip pat turėtų būti pasitarta ypač su redaktoriais, rašytojais, mokytojų atstovais, vienokių ar kitokių būdu patiriant jų nuomonę. ... O čia štai vienas žmogus pasiima atsakomybę daryti rašybos pakeitimus!“

Tai gi: reikia daugiau, negu Mokslių Akademijos ir daugiau negu kalbininkų seimo... kokių niekad nebuvo ir niekad nebus...

Kažin, kas būtų buvę su Binomu, jeigu taip Newtonas būtų tam reikalui susirūpinęs, kaip Mkt. M. K.? Ir kas būtų buvę, jeigu J. Jablonskis arba K. Būga būtų kalbos reikalų networke nesusaukę seimo arba nesudarę Mokslių Akademijos?

Ir mes skeliame žiežirbą: mokslo dalykus sprendžia mokslininkai, žinovai — ne diletantai!

Mokslo-technikos naujienos

KOKS BUS ATOMINIS LĖKTUVAS

„New York Times“ mokslininkas W. L. Lawrence rašo apie gaminamą atominę energiją varomus lėktuvus, kuriais susirūpinusi JAV valdžia. Žinoma, šie lėktuvai pirmiausia bus pritaikyti karo reikalmams ir laikinai bent tūlą laiką paslaptys.

Žinovai skaičiuoja, kad vienas svaras uraniūmo 235 galėtų 80 sykių apvartėti didelių lėktuvų aplink žemės rutulį. Oro jėgų štabo virš. gen. H. Vandenberg sako, kad atominis skraidymas prasidės pirmiau, negu ciliniai žmonės tikisi. O valdinės Atomų Jėgos Komisijos narys Sumner T. Pike pranešė, jog atominis motoras submarinui jau „dalinai pastatytas“.

Inžinieriai teigia, kad toks lėktuvas galėtų skristi 2 tūkstančius 500 mylių per valandą. Sakoma, didysis bombonešis, kurį varo 10 motorų, B-36, naudodamas tik 1 sv. atominę uraniūmo medžiagą, galėtų lėkti 2 milijonus mylių.

Atominių variklių planuota jai lėktuvui, bet kitko, turėjo spręsti šiuos klausimus:

Kaip suvaldyti atomų skilimą, kada reikia nusileisti; kaip apsaugoti laktinūs nuo mirtinųjų atominių spindulių; kaip atomų skilimo karštį nau

dot, kad būtų gaunama varomoji jėga?

Kalbama, jog atominis karštis paverstų garais tūlus metalus, kaip kad švinas ar gyvsidabris. Tie garai vartų tam tyčia pagamintą turbiną, kuri sukty lėktuvų propelerius.

Laktinams apsaugoti nuo pavojingųjų atominių spindulių toks variklis turėtų būti aklinai aptvertas storomis švino-cemento sienomis. Vien tie aptvarai svėrty 50 tonų. Bet bombonešis B-36, naudodamas atominį motorą, turėtų kitų palengvinimų. Šis bombonešis, lėkdamas iki 10.000 mylių be nusileidimo, turi pasiimti 50 tonų gazolino. Dešimt jo variklių sveria 25 tonas. Tuo tarpu svaras atominės medžiagos pavaduotų 50 tonų gazolino. Manoma, kad atominis variklis su visais apsauginiais aptvarais svėrty ne daugiau kaip gazolino krovynis ir bombonešio B-36, varikliai.

Atominis variklis taipgi būtų vartojamas automatiškiems lėktuvams, veikiantiems be lakūnų. Tokie lėktuvai būtų ištolu vairuojami radijo bangomis. Jie būtų daug lengvesni, nes nereikėtų sunkiųjų aptvarų žmonėms saugoti nuo mirtinųjų atominių spindulių.

žvejoti, ankštai susispaudus, prisiskaitė apie keturiasdešimt žmonių. Vanduo siekė beveik laivo kraštų. Aš sėdėjau laivo užpakalyje ir laikiau mažą mergaitę, kurią aš išgelbėjau, stipriai prie savęs prisipačius, kad ją apšildyčiau ir neleisčiau jai matyti tai, ką aš pati turėjau matyti... Ten sėdėjo du jūrininkai, vienas su kirviu, kitas su virtuvės peiliu, ir žinai, ką jie darė?... Tais įrankiais laikydami virvės, norėjo įlipti į mūsų laivą. Vienas tu jūrininką (antras buvo negras) atsigrėžė į mane, aš visa drebėjau nuo šalčio ir pasibaisėjimo, ir pasakė: „Jei nors vienas įliptų pas mus, mes visi pražūtume, laivas yra pilnas“. Ir jis pridūrė, kad esant laivo nelaimėms, yra priversti taip elgtis, tik, žinoma, apie tai nekalbama.

„Tada, aš manau, aš apalpu. Žodžiu, aš nieko daugiau neatsimenu, panašiai, kaip po didelio triukšmo kairium laikiu liekama kurčiu. Kada tame laive, kuris mus priėmė, aš vėl atgavau sąmonę, pan pasidarė aišku, kad aš jau nebebuvau tuo, (ir niekad negalėčiau būti), kuo aš esu buvusi: jauna sentimentalė mergaitė prieš katastrofą; man buvo aišku, kad dalis mano būtybės žuvo kartu su „Bourgogne“, ir kad aš ateityje miniai silpnesnių pajautimų kirsiu pirštus ir rankų šnarius, kad jie neilptų pas mane į laivą ir nepaskandintų mano širdies“.

Iš šono ji žvilgtėrėjo į Vincentą ir išsitiesė:

„Rekomenduotina praktika“.

Plaukai jos išsitarė ir krito ant kečių. Ji pakilo, nuėjo prie tualetinio veidrodžio ir, kalbėdama toliau, tvarkė savo plaukus.

„Kai aš po trumpo laiko atsisveikinau Ameriką, man atrodė, lyg aš esu auksinė vilna ir einu įieškoti užkariautojo. Žinoma, kartais aš buvau nusivylusi, esu padariusi keletą

ISRASTAS KIAUŠINIŲ VEISLUMO ATPAZINTOJAS.

Amerikoje, New Yorko vals., Cornell Universiteto prof. A. Romanovas išleido knygą apie kiaušinius — „The Avian Egg“, kurioje aprašinėja savo tyrinėjimus. Jis ištyręs 139.000 kiaušinių ir be kitų mokslinių žinių, nustatęs, kad inkubatoriai (dirbtiniai prietaisai perėti viščiukams) prieš išsiritant viščiukams, reikia mažiau šildyti. Pavartojus tokį perėjimo būdą, viščiukai išsiritę iš kiaušinių stipresni ir gajęsi, mažiau jų nugaišta ir geriau jie auga.

Antras labai svarbus jo išradimas — aparatas pažinti kiaušinio veislumą. Profesorius tą aparatą pats padarė. Pasirodė, kad apveisintas kiaušinis gerai praleidžia elektros srovę, o nevaisingas kiaušinis — nepraleidžia. Šis išradimas kiaušinių ūkiams yra labai naudingas, nes jis apsaugo 150 milijonų kiaušinių nuo sugadinimo vien JAV. Šie paprastai sugesdavo po pereiklėmis vištomis arba inkubatoriuose. Dabar juos žmonės suvalgo, nes prof. Romanovo išrasto aparato dėka jie atpažįstami ir neperinami.

APVALDYTA NAUJA JĖGA

Mokslininkai ir išradėjai dirba, jieško nauja ir nepaprasta, kas galėtų keisti esamas sąlygas ir turimas priemones tobulėnėmis, daugiau duodančiomis.

Mokslininkas D. W. Osborne, B. M. Abraham ir B. Wein stock pavyko didelio spaudimo ir šaldymo priemonėmis su tirštinti ir skystu kūnu padaryti Helijaus dujas (gazą). O Illinois technikos instituto mokslininkams pasisekė surasti būdą, kaip suskystintą ozoną (taip pat dujos) apsaugoti nuo sprogo.

Skystas ozonas yra labai stipri varomoji jėga. Virsdamas iš skysto stovio dujomis, ozonas išvysto didelę jėgą, kurios pagalba dabar mokslininkai tikisi raketa pasiūsti net į mėnulį.

KRAUJAS — VAISTAI.

Jamaicos liginės vedejas dr. L. Granirer Cornell universitete suvažiavusiems gydytojams draugijos nariams pranešė, kad jis daręs bandymus su tik ką pagimdžiusių moterų krauju ir gavęs įdomių pasekmių: tik ką pagimdžiusios moters kraujo plazma, įleista sergančiam žmogui gerai gydanti sunkią odos ligą Pemfigue vulgaris; labai gerai, net geriau negu ACHT, reumatinių šnarių uždegimą — arthritus rheumaticum. Bandymai tęsiasi.

SMĖLYS DRABUŽIAMS.

JAV pekybos departamento atstovas J. A. Dickinson pranešė New Yorko saugumo tarnyboje, kad daromi bandymai panaudoti tam tikrai drabužių rūšių smėlyms. Neaišku, kaip ir kokiam tikslui, bet spėjama — saugumo reikalmams.

KULTŪRINĖ KRONIKA

MINDAUGO KRIKŠTO KILIMAS JAU BAIGTAS.

Dail. A. Tamošaitienė baigė austi ir išsiuntė kun. P. M. Jurui kilimą Mindaugo krikštui atžymėti.

Kilime vaizduojama karalienės Mortos, Mindaugo žmonos, krikštas. Krikštas vyksta karaliaus pilyje ir jį seka Mindaugas iš savo sosto ir dvoro didikų pora.

Pro dešinę arką matyti didingą karaliaus pilis su žydinčiu sodu, o pro kairiąją arką — Lietuvos kaimo vaizdas su ano meto koplytstulpiais.

DAIL. A. ŠEPETYS EDMONTONE ATIDARĖ MONTONE STUDIJA.

Dail. A. Šepetys ryžtingas. Nors viltys darbai universitete neišsipildė ir dail. sągosa pažeidė konkrečios paramos nuteikė, bet miesto centre, kad ir ankštame kampelyje įsikūrė „Shepy Art Studios“, 10144 — 101 St., tel.: Studio 38432; office 42768, Edmonton, Alberta. Lietuviškai visuomenei gerb. dailininkas atliko „Sekminių vainiko“ vaidinimui dekoracijas.

Edmontono apyl. dirba savoj profesijoj veterinarijos gydytojas Gudjurgis ir Urbonas (Athabasca, Alta).

GAVO TEISES LIETUVIS ORTOPEDAS

Petras Šileikis yra baigęs Prahos ortopedijos institutą ir buvęs vienas iš nedaugelio Lietuvoje ortopedas, protezų gamintojas. Jis dirbo Lietuvos Raudonajame Kryžiuje ir Ligonijose Kasose, kurios draudė darbininkų sveikatą.

Dabar Petras Šileikis yra Amerikoje. Jis dabar išlaikė JAV valstybinius ortopedo egzaminus ir gavo teisę praktikuoti savo specialybėje. Jis ruošiasi Čikagoje atidaryti ortopedijos įstaigą. Buvusių savo bendradarbių p. Šileikis turįs ir Kanadoje. Per juos p. Šileikis galės aprūpinti ortopedijos prietaisais ir Kanadoje gyvenančius reikalingus ortopedinės pagalbos tautiečius.

NAUJA PETRO BABICKO KNYGA

Sumobilizavęs apie 50 garbės prenumeratorių, kurie užsisakė apie 700 knygų, rašytojas Petras Babickas, dabar gyvenąs Brazilijos sostinėje — Rio de Janeiro, išleido apie Braziliją knygą, kurią pavadino BRAZILIJĄ.

140-ties puslapių knygą gausiai iliustruota Brazilijos vaizdais ir būdingesnių kraštų žmonių atvaizdais. Išangos vietoje duodama bendrų žinių apie Braziliją, jos apimtį, klimata, augmeniją ir tt. Toliau eina reportažinis bei pusiau novelinis Brazilijos aprašymas, perpintas prisiminimais arba su gretinimais, reminiscencijomis apie Lietuvą.

Knyga parašyta Babickui įprastu būdu, lengvai ir patraukliai skaitoma. Kana pa

žymėta Lt. 6,00. Adresas: Le gacao da Lituania, Av. Erasmo Braga, 277, sala 609. Rio de Janeiro, Brasil.

Worcesterio High School studentų organizacija nutarė paskirti net \$ 1.100,00 Lilian Mickevičiūtei, kad ji galėtų tęsti dainavimo studijas. Ši jauna, 18 metų lietuvaitė, jau spėjo atsižymėti Worcesterioje bei kituose miestuose. Bet jos ambicija yra atsiekti operą.

Chicagoje atidaryta 22 tautų dailininkų paroda. Dalyvauja su savo kūriniais 109 dailininkai. Jų tarpe du lietuviai: J. Pautienius ir M. Šileikis.

Dail. K. Varnelis dirba vitražinius langus Clevelando statomai lietuvių bažnyčiai.

Čiurlionio vardo ansamblis balandžio 29 d. Čikagos operos rūmuose turėjo koncertą, kurio pelnas paskirtas užgeriausių lietuvių rašytojų parašytą romaną. Bilietai buvo nuo \$2,50 iki \$ 1,00.

Dr. Agota Sidlauskaitė pakviesta vaikų psichologijos vasaros kursui skaityti Otawos universitete.

Rašytojas Pulgis Andriusis parašė naują knygą — „Sudiev kvietkeli, tu brangiau sis“. Iš Australijos jis ruošiasi persikelti į Ameriką.

Prof. Dr. J. Pajaujis, baigęs Aliaskos Fairbankso universitete mokslo metus, gavo pasiūlymą pasilikti sekantiems metams ir padidintą atlyginimą. Prof. Pajaujis tačiau nori atsikelti į kurį nors JAV universitetą.

Teisininkas Balys Paramskas - Paramis šiomis dienomis atvyko į Ameriką iš Prancūzijos, Strasburgo, kame jis dalyvavo Lietuviškoje veikloje ir atstovavo Lietuvai Europos tautų taryboje. B. Paramis žada apsigyventi Washingtono, kame gyvena ir College dirba jau anksčiau atvykusi jo žmona - mokytoja.

NAUJI RAŠTAI.

SKAUTŲ AIDAS 1951 m. balandžio mėn. 4 nr. Gražiai išleistas numeris.

BIULETIN LITHUANIEN Nr. 1. Service d'information et de documentation periodique bimestriel. Turinys: Lietuvos ministerio JAV p. Žadeikio memorandumai, ALT laiškas Achesonui, medžiaga apie Lietuvos gyvenimą, žinios ir tt. Biuletinį skiriamą informacijai, leidžia ir redaguoja Dr. S. Bačkis, 5, rue de Messina, Paris 8-e, France.

MŪSŲ VYTIS 1(29) nr. Rotatorium leidžiamas skautų Vyčių laikraštėlis. Adresas: Mr. Br. Kvikiys, 7320 So. Talman Ave, Chicago 29, Ill. U. S. A.

„VILTIS“ kovo ir balandžio mėnesių numeris, kuriame idėtas naujas lietuviškas šokis, su gaidomis.

būt tai buvo mano pirmoji mintis; gal būt aš iš viso nieko negalvoju — bet visada man buvo nepakenčiama, kai žmonės tokiais momentais tik apie save galvoja. Bet klykiančios moterys dar blogesnės. Nuleido pirmą gelbėjimosi laivą, kuris buvo pripildytas vien tik moterų su vaikais. Kai kurios moterys pakėlė tokių baisių klyksmą, kad galima buvo sąmonės nutekti. Žmonės judėjo taip netvarkingai, kad laivas, vietoj lygiai atsigultų ant vandens, panėrė savo priekiu, ir pirma, negu spėta išsilaikyti, nugramzdino visus savo keleivius. Tai įvyko prie deglių šviesos, signalų ir prožektorių. Tu gali sau įsivaizduoti, kaip tai buvo neįtikėtina. Bangos siekė gana aukštai, ir viskas, ko neapėmė aiški šviesa, pražūdavo kitą pusę vandens kalnų naktį ir tamsybėje. Niekaip nesu pergyvenusi intensyvesnių minčių; bet galvoti aš nesugebėjau, kaip nįjfaundlandietis, kuris puola į vandenį. Aš gerai neprisimenu, kaip tai viskas vyko. Aš tik žinau, kad gelbėjimosi laive pamačiau kokių penkių-šešių metų mergaitę, puikų kūdikį; ir tuo pačiu momentu, kada aš pamačiau skęstant laivą, aš nutariau kūdikį gelbėti. Jis iš pradžių buvo su savo motina; bet ši nemokėjo gerai plaukioti ir buvo, be to, kaip paprastai tokiuose atsitikimuose, sukludyta savo sijenų. Kas dėl manęs, aš turėjau savo rūbus nuo kūno nuplėšti. Mane šaukė užimti vietą artimesniame laive. Turbūt aš buvau įlipusi; tada aš turėjau iš šito laivo išsokti į jūrą; aš žinau dar tik tai, kad aš tuo laiku, kai vaikas buvo stipriai manęs įsikabinęs, gana ilgai plaukiojau. Mažoji buvo mirtinai baimė ir spaudė man gerkle taip konvulsiskai, kad aš vos kvapą atgaudavau. Mūsų laimei, buvome mes iš laivo pastebėti ir mus laukė arba prie mūsų net priplaukė. — Bet ne dėlto aš tau pasakojau tą istoriją. Scena, kurią aš labiausiai prisimenu, ir kuri visada pasiliks neišmirštama, buvo sekanti. Mūsų gelbėjimosi laive, po to, kai daugelis nusiminsiu plaukikų, panašiai kaip ir aš, buvo su-

klaidų, ir gal būt dabar darau vieną, pasakodama tau visa tai. Bet neįsivaizduok, prašau, jog tu esi mane užkariavęs, kadangi aš tavo meilužė pasidariau. Viena leisk man tau pasakyti: aš neapkenčiu vidutinių, ir mylėti galiu tik nu-galėtojus. Jeigu tu nori būti su manim, tai tik todėl, kad aš pagelbėjau tau pergale laimėti. Bet jei tu norėtum būti mano apgailėtas, paguostas ir miegu užliūliuotas, būtų geriau, kad aš tau tuoj pasakyčiau: mano mielas Vincentai, ne aš tau tinkamoji moteris, tačiau tavo Laura“.

Ji pasakė tai neatsisukdama, vis dar užimta savo nepaklusniais plaukais; bet Vincentas sutiko jos žvilgsnį veidrodyje.

„Leisk man ši vakarą tau atsakyti“, pasakė jis ir pakilo, kad pakeistų orientališkus rūbus į išeiginius. „Aš turiu skubėti namo, kad užtikčiau ten dar savo brolių Olivier; aš turiu jam kaitą skubaus pranešti“.

Jis pasakė tai, lyg atsisprinėdamas ir kad savo išėjimą paaikšintų. Bet kada jis prisiartinio prie Lilian, ši atsisuko į jį, šypsodamasi ir taip viliojančiai, kad jis susilaukė:

„Arba aš parašysiu jam porą žodžių, kuriuos jis pietų metu ras“.

„Jūs abudu turite daug viens kitam pasakyti?“

„Beveik nieko. Ne, yra pakvietimas šiam popiečiui, kurį aš turiu jam pranešti“.

„Iš Roberto... Oh, I see...“, pasakė ji su keista šypse-na. „Apie Robertą mes turim dar irgi pašnekėti... Na, tai eik skubiai! Sugrįžk šeštą valandą, nes septintą atvažiuos auto mus paimti, mes pietausime Bois“.

Eidamas Vincentas atsidavė savo mintims. Jis patyrė, kad iš didelių norų patenkinimo, pergyventus malonumus palydint ir už jų slepiantis, gali kilti tam tikra nusiminimo rūšis.

Laiškai Redakcijai

Didž. Gerb. Redaktoriai!

Esu tikras, kad prisiminsite mane, dar iš to laiko, kada būdamas Indokinijoje, rašinėjau jums šį tą Vokietijoje. Tuo laiku Jūsų redaguotame laikraštyje „Lietuvių Žody“ tilpo keletas mano nuotraukų.

Laikas bėga, mano sunki le gionieriaus tarnyba jau pra eity. Sveikas grįžau Europon ir, aplinkybių verčiamas, apsigyvenau Vokietijoje. DP stasus ar bent kokia IRO globa man neprieinami dalykai. Iš pirmo žingsnio ėmiausi darbo; savarankiškai grūmiesi su vi sais sunkumais, kurių gana aps tu šiandieninėje Europoje. Ne žiūrint to, palengvėle kuriuos, nugaliu viena po kito pasitai kančius sunkumus. Ir nors ne kokia „atmosfera“ čia, ryžtuosi likti vietoje. Iš čia netoli kenčianti tėviškė, kuriai taip norėčiau ateiti į pagalbą tinka mu momentu.

Prieš kurį laiką geraširdžiai tautiečiai Kanadoje buvo man užsake „Neprikl. Lietuvai“. Kada baigsis mano prenume rata ir kaip bus toliau, tai ma ne nuolatos varginas klausima. Kaip naujakis, dar sa vo jėgomis negaliu užsisakyti iš užsienio bet kokių laikraščių. O su „Neprikl. Lietuva“ nesinorėtų skirtis. Prašysiu todėl Jūsų patarti, padėti man, kad aš galėčiau ir toliau gauti Jūsų redaguojamą laikraštį.

Kartu gi, pranešu mano adreso pasikeitimą.

Jeigu Jūs rasite kokią nors glaimybę išspręsti mano prenumeratos klausimą, busiu jums be galo dėkingas!

Linkiu jums niekada nepailsti, dirbant Jūsų pamiltą darbą!

Jūs visada gerbiat,
St. Radavičius.
Radavitschius Stasys, (14b)
Reutlingen, Gartenstr. 14.
Germany.

CHARLES POCIUS

GENERAL INSURANCE AGENCY

Atlieka visus nuosavybės draudimus ir teikia paskolas perkant naujus arba vartotus automobilius, trucks ir tractors — lengvoms sąlygom. Tillsonburg, Ont.
Tel. 829 J.

AUKŠTA KOKYBĖ-ŽEMA KAINA

Siuntiniai į Vakarų ir Rytų Vokietiją, Lenkiją ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRS
PER US PARCEL POST.

Užsakymuose prašoma rašyti aiškiai siuntėjo ir gavėjo vardą, pavardę, adresą, pakieto numerį ir jo kainą.

Kaina U. S. dol.

5 sv. mlt. p.kavos	Nr. 14	5 sv. m. p. kavos	Nr. 18
	\$ 6.75	5 sv. g. k. taukų	\$ 9.80
2 sv. m. p. kavos		2 sv. šokolado	
1/2 sv. kakao	Nr. 15	5 sv. m. p. kavos	Nr. 19
1/2 sv. šokolado		10 sv. cukraus	\$ 9.50
1/4 sv. arbatos	\$ 5.20	12 plyt. bulijono	
11 oz. kompoto		3 sv. g. k. taukų	
		(skardinėje)	
4 sv. m. p. kavos		2 sv. m. p. kavos	Nr. 20
1 sv. kakao	Nr. 16	1 sv. Aliaskos	\$ 7.15
1 sv. šokolado		Salmon	
1/2 sv. arbatos	\$ 8.90	1/2 sv. kakao	
22 oz. kompoto		1/4 sv. arbatos	
		2 sv. m. p. kavos	Nr. 21
2 sv. m. p. kavos		1 Qu. alyvos	
1 sv. ryžių		„Mazola“	
4 oz. Salmon	Nr. 17	1 sv. saldinių	\$ 6.00
4 oz. Tuna		1/2 sv. kakao	
6 oz. liežuvių		1/4 arbatos	
1 1/2 oz. j. pipirų	\$ 6.50		
4 oz. kokoso			Nr. 22
3/4 oz. kardamono		12 sv. gr. k. taukų	\$ 6.00
1 1/2 oz. cinamono			
1 oz. majorano		Individualūs paketai	
1 3/4 oz. paprikos		ruošiami susitarus.	
		Kava į visus paketus dedama po 1 sv. skardinėje.	

Pinigai: 100 DM \$ 21.50 į Vakarų Vokietiją. Dėl kitų kraštų prašome atsiklausti kurso.

HONEST AID, REG'D. 456 W. 63rd Street,
CHICAGO 21, ILL. USA.

MOKINKIMES ANGLISKAI

LESLIE MACKINTOSH

Anglų kalbos mokytojas tar. tautiniame YMCA skyriuje Montrealyje.

SESIŲ MĖNESIŲ KURSAI PAŽENGUSIEMS MOKINIAMS.

Siųskite penkis dolerius registracijai ir mokėkite tris dolerius mėnesiui.

Rašykite:

Laslie Mackintosh Reg'd., P. O. Box 294, Westmount, Quebec.

Lietuvis laikrodininkas, turįs ilgametę praktiką.

ZUKAS ANTANAS

1062 Riverview Ave., Verdun, Montreal, Que. Tel. TR 2050, priima patarėjams įvairius laikrodžius. Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai. Kainos žemesnės, kaip kitur. Už patarėjimus garantuoja. Kreiptis vakarais po 6.30 val.

PADEKOS

ELZBIETOS

KARDELIENĖS PADEKA.

Visiems padėjusiems, prisidėjusiems, sveikintiems, brangias dovanas ir daugybę gėlių dovanojusiems ir atsilankiusiems mano 20-ties metų scenos darbo sukaktuviame koncerte noriu nuoširdžiai padėkoti: koncerto dalyviams — aktorei B. Pūkelevičiūtei ir pianistui K. Smilgevičiui, Aušros Vartų klebonui kun. J. Ku biliui už pamaldas ir palankų atsiliepiamą pamokslę; padėjusiems koncertą suruošti ir jį pravesti Garbės Komitetui — P. Juškevičienei, V. Keturkaitei, M. Juodviršiui, St. Kešgailai ir G. Rukšėnui; Generaliniam Lietuvos Konsului min. V. Gyliui su Ponia, broliui Albiui Raciborskui (Cicero, USA), generolui Nagiui - Nagevičiui (USA); sveikintiems puošniu žodžiu, meniškais, dailininku A. ir A. Tamošaičių, E. ir A. Docų, J. Akstino, J. Ladygos sukurtais adresais ir K. Ve selkos lietuviška Kopytėle, taipgi telegramomis, raštu ir žodžiu — KLCT jos pirmininkės P. Juškevičienės asmeny, KLB—LOKui p. Balzaro asmeny, KLT Toronto skyriaus pirmininko K. Kalendros asmeny, KLS Montreale skyriaus p. Sungailienės ir p. To liušio asmeny, Kanados Lietuvių Moterų Bendruomenės Toronto skyriui, delegavusiame S. Smilgevičiui, B. Pūkelevičiūtei, dr. Dirvianskienei, Montrealio ALOKui p. Juodviršienės ir p. Kešgailos asmeny, Lietuvių Dramos Teatrui Kanadoje B. ir A. Dikinių asmeny, mano Profesorei V. Grigaitienei, Liet. val. operos dirigentui V. Marijošui su Ponia, Liet. op. koncertmeisteri S. Paleček-Levickienei (USA), p. Norai Gugienei (USA), B. Vaitkūnaitėi, kolegoms artistams Kanadoje — P. Radevičiūtei ir K. Orantui, ir USA — A. Kalaitytei, S. Adomaitienei, V. Puškoriui, A. Sprindžiui; kunigams — prof. dr. Gaidai (M. Laurier) ir A. Vilkaičiui; dr. B. Matulioniui su šema (USA), Dr. M., J. ir P. Matulioniams (Winnipeg), D. ir V. Dikniam (USA), J. Audėnui (USA), V. Čižiūnui (USA), pp. Mereckų šeimai (USA), Montreale CKAC radijo stoties direktoriui prof. Cl. Bourgeois, dr. J. Gleimanui, dr. H. Nagiui, Toronte — O. B. ir J. Indrelėms, A. ir A. Šadeikiams, A. Kulviečiui, E. ir J. Mankams, E. ir A. Frenzeliams, E. ir A. Dociams, A. ir S. Grigaliūnams, A. ir K. Rūsi nams, E., B., R. ir P. Žuliams, Hamiltone — Kl. Prielgauskui ir K. Baronui; Montrealy — B., D. ir A. Dikniam, Z., A. ir M. Dikniam, A. ir K. Veselkams, V. ir L. Giriniam, pp. Jasučiams, G. ir J. Bakanavičiams, M. Arlauskaitėi, J. ir S. Kešgailams, J. ir M. Juodviršiams, J. Lukošūnui, I. ir P. Lukoševičiams, E. ir J. Grytūvių Moterų Bendruomenės Toronto skyriui, delegavusiame S. Smilgevičiui, B. Pūkelevičiūtei, dr. Dirvianskienei,

NAUJIENOS

PIRMAS IR DIDIAUSIAS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS AMERIKOJE

NAUJIENOS visuose Amerikos miestuose ir užsienyje turi savo korespondentus ir nepaprastų gabumų rašytojus, žurnalistus.

NAUJIENOS duoda vėliausias, tikriausias ir geriausias pasaulines, nacionalines bei vietos žinias, straipsnius ir paveikslus.

NAUJIENOS talpina išvengtųjų lietuvių šeimų, giminių bei pažįstamųjų pajieškojimus ir jų atsisaukimus į savo tautiečius.

NAUJIENOS nemokamai spausdina lietuvių draugijų, klubų ir organizacijų pranešimus, atsisaukimus ir korespondencijas.

UŽSIRAŠYKITE NAUJIENAS ŠIANDIEN PAT.

Prenumerata: Amerikoje ir Kanadoje \$ 9.00, pusei metų \$ 5.00; Chicagoje \$ 10.00, pusei metų \$ 5.50; užsienyje \$ 11.00, pusei metų \$ 5.50.

Adresas: NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill., U. S. A.

VICTORIA CLEANERS & DYERS Co.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS. MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED.

CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY. FUR AND GARMENT STORAGE.

MONTREALIS 2836 Allard

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apšautus nuo lietaus uždedami jiems "Drex". kad neperleis vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visoklausios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius. Sutaísome rūbus (iššėrimus), įsiuваме sagas ir pan. Kiekvieną orderį paimame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti TRemore 1135 (galima pašaukti lietuviškai).

Lietuviai savininkai:

J. Kriaučeliūnas

J. Matulaitis

A. Majauskas

Tr. 1135

mano mokiniams — J. Kavaliauskaitėi, V. Žemelytei, J. Ši pelytei, S. Pakulytei, E. Rupšytei, Z. Gleiman ir Zaki Bak.

Labai esu dėkinga visai spaudai ir jos darbuotojams, kurie paminėjo mano darbo sukaktuves.

Šie visi sveikiniai ir linkėjimai mane įpareigoja pasirūpinti ir priduoti jėgų dirbti tautos, tėvynės ir lietuviškosios bendruomenės labui.

Elzbieta Kardelienė.

Montrealio „Neringos“ Skaučių Tuntas nuoširdžiai dėkoja p-lei Vaišvilaitėi, p. Ladygai, p. Lapinui ir visiems kitiems savo atsilankymu ir aukomis prisidėjusiems prievakaro pasisekimui.

„Neringos“ Skaučių Tuntas.

Didžiai Gerbiame p. A. Kojelaičiui, p. Augustinavičiui, Ville Lasalle, Montreal, čiams tariau nuoširdų lietuvių š-P. Q.

PAJIEŠKOJIMAI

— P. V. Kriščiūno jieško Lietuvos Istorija. Ji buvo adresuota į Toronto, 4 Argyle, bet ten adresato nerado. Todel atkeliavo į „Nepriklausomos Lietuvos“ redakciją ir iš čia jieško savininko, kuris na loniai prašomas atsiliepti: „Nepriklausomos Lietuvos“ redakcijos adresu: 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal, čiams tariau nuoširdų lietuvių š-P. Q.

DIPLOMUOTAS LIETUVIS LAIKRODININKAS L. ARMALIS

209 Dolhausie Str. Apart. 4. Brantford, Ont.

Priimu taisyti visų rūšių laikrodžius. Darbą atlieku greit, sąžiningai ir žymiai pigiau.

Laikrodžius siųskite paštu registruotu siuntinėliu, nes tas yra pigu, saugu ir patogiu. Pataisęs grąžinsiu paštu, kartu su sąskaita už atliktą darbą.

CAPITOL FURNITURE CO.,

391 St. Catharine St. W. Montreal.

Penki aukštai baldų PHILIPS ir kitų firmų radio aparatų ir elektrinių reik menų. Visi kiti jūsų namų reikmenys. Lengvos mokėjimo sąlygos — žemiausios kainos. Mūsų prekybos vedėjas Mr. J. J. RUSSELL kalba lietuviškai ir yra krautivėje kasdien.

TEL. LA 8621.

Pasaulio lietuvių karių mėnesinis žurnalas

KARYS

išaina didelio formato, gražiai iliustruotas, duoda daug įdomios medžiagos.

Redaguoja ir leidžia: kpt. S. Urbonas, B. Aušrotas, S. Butkus ir A. Astrauskas.

Prenumerata: metams 4 dol., atskiro nr. kaina 45 ct.

Adresas: Karys, 156 Steamboat Rd., Great Neck, N. Y., U. S. A.

DANUTĖ STRAZDAITĖ

670 Annette St., Toronto, atidare

PETER PAN BEAUTY SHOP

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kie kvienų metu (išskyrus sekmadienius) galima susisiekti telefonu: JU 1905.

Lietuviška moterų kirpykla

Daro šukavimą, pusmetinius ir trumpalaikius tri-zavimus, dažymą ir kt.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ

(B. M. Dodon)

2521 Centre St., Montreal.

Tel. FI 0208

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS

LAI DOTUVIŲ

DIREKTORIUS

J. H. BENOIT

Funeral Director

NELAIMIŲ ATVEJU VISADA PASIRUOSES PADETI

2102 FULLUM ST.

AMherst 0694

PASIDARYKIM ATEITĮ BE RŪPESČIŲ — APSIDRA USKIM ŠIANDIEN

Alb. NORKELIŪNO AGENTŪROJE

MONTREAL ENTERPRISES REG'D.

Vienintelė lietuviška apdraudos agentūra, kuri draudžia nuo įvairiausių nelaimių, gaisrų, susirgimų ir kt.; patarnauja susidūrus su valdžios įstaigomis, pirkimais, dokumentų vertimais statybai paskolomis ir tt. Skambinkite telefonu arba užeikite:

Kasdien:
5505 13th Ave. Rosemont,
Montreal, Que.
Tel. AM. 0342

Kasdien rytais iki 9 val.
Pirm., antrd. ir ketvirtad.
Vakarais nuo 6 iki 10 val.

RENE BOURDAGES Reg'd

MAMERTAS MAČIUKAS

DIPLOMUOTAS MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ SIUVEJAS

AUKSTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS.

ANGLIŠKOS MEDŽIAGOS NAUJAUSIOS MADOS.

SKUBUS PATARNAVIMAS

Specializuojuos užsakymais paštu (mail orders) iš visų Canados ir JAV vietovių.

Adresas: kampas Mount Royal ir Brebeuf įėjimas: 4504 Brebeuf street. Telefonas FR 9141

HAMILTON

VISUOTINIS SUSIRINKIMAS.

KLB Hamiltono ap. valdyba savo paskutiniame posėdyje apsvaistė eilę einamųjų reikalų ir skubiai sprendžiamųjų klausimų, kurių minėtini yra šie: Tautos Fondo atstovo paskyrimas (Hamiltono ap. pakviestas St. Bakšys, 35 Wilson Str.), Birželio mėn. 13 — 15 d. d. minėjimo surengimas ir vieša demonstracija, (jeigu tam pritaris latviai ir estai), vėjaus užbaigimas ir kt.

Kadangi yra ir kitų sprendžiamųjų visuotinio susirinkimo klausimų, kaip pav. gautas raštas iš KLB — LOK, kuriuo KLB Hamiltono ap. valdyba skaitoma neteisėtai išrinkta, todėl š. m. gegužės m. 20 d. 5 val. p. p. Dainavos salėje, šaukiamas visuotinis narių susirinkimas, kurio pranešimą ir pačią dienotvarkę talpiname atskirai. Kbr.

PRANEŠIMAS.

KLB Hamiltono ap. valdyba skelbia visų Hamiltono lietuvių žiniai, kad 1951 m. gegužės mėn. 20 d. 5 val. p. p. Dainavos salėje (469 Bay St. N.) šaukiamas apylinkės visuotinis narių susirinkimas šia diena atskirai. Kbr.

1. Susirinkimo atidarymas ir susirinkimo pirmininko kvietimas.

2. Valdybos pirmininko pranešimas dėl atliktų darbų.

3. Valdybos sekretoriaus pranešimas dėl KLB LOK-o

rašto ir Apylinkės persitvarkymo juridinės padėties.

4. Apylinkės valdybos atsišalindinimas.

5. Apylinkės persitvarkymo klausimas (ALOK).

6. Klausimai ir sumanymai.

7. Susirinkimo uždarymas.

Nesurinkus reikiamam skaičiui dalyvių, po vienos valandos, t. y., 6 val. pp. tą patį dieną ir toje pat vietoje šaukiamas kitas susirinkimas, kuris bus laikomas teisėtu, bet kuriam da lyvių skaičiui atvykus (LKL B statuto 9 paragrafas).

KLB Hamiltono ap. Valdyba.

ATVYKSTA TORONTO LMMG.

Ši šeštadienį, gegužės mėn. 12 d. Toronto Lietuvių Meno Mėgėjų Grupė, buv. Central salėje (213 James St. N.) stato St. Pilkos 3-jų veiksmų komediją „Žemės Rojus“.

Vaidinimo pradžia 7 val. v. Po spektaklio smagus šokiai.

HLDMT „AUKURAS“ VYKSTA I LONDONĄ.

HLDMT „Aukuras“, š. m. Gegužės mėn. 20 d., išvyksta į Londoną (Ont.), kur vietos lietuviams statys K. Inčičius dramą „Dr. V. Kudirkas“.

Kbr.

SPORTININKAI LAIMĖJO

Mūsų sportininkai — HILSK „Kovas“ krepšininkai ir stalo tenisininkai, š. m. balandžio

HAMILTONIEČIŲ DĖMESIUI!

Rašau prašymus, laiškus, darau vertimus iš lietuvių, vokiečių, rusų ir anglų k. Tarpininkauju įvairiais reikalais įstaigose, perkant, parduodant nuosavybę etc.

Juozas Valevičius.

285 John N. Hamilton, Ont.

Tel. 7-0002

Kreiptis po 5 val. p. p. ir šešt.

GERB. VISUOMENĖS ŽINIAI PRANEŠU,

kad dėl perkrovimo darbu ir laiko stokos naujų klientų iki 1951 m. gegužės pabai gos priimti nebegalėsiu.

JONAS J. JUŠKAITIS

TEISINĖS - KALBINĖS PAGALBOS BIURAS

907 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada, Tel. PL 4880

ĮVAIRIŲ MAŠINŲ—KARŲ TAISYMAS

IMPERIAL AUTO COLLISION

G. KERAITIS,

Motorai, sparnai, durys. Taipogi dažymas pagal didelį spalvų pasirinkimą. Mašinos paimamos iš namų ar iš sugedimo vietos kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro, išskyrus telefonu JU 4773. — Lietuviams patarnaujame papigintomis kainomis. — 561 — KEEL ST. TORONTO, Ont. —

PRITYRĖS KVALIFIKUOTAS

LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes. Garantuotas darbas, prieinamos kainos. Krautuve atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

LIETUVIŠKA

BALDU KRAUTUVE

IR DIRBTUVĖ.

PARDUODAME GATAVUS PRIIMAME UŽSAKYMUS IR PATAISYMAS.

ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING CO

899 BLOOR ST. W. TORONTO, TEL. LO 1438.

SAV. J. KAMICHAITIS. PATARIMAI VELTUI

Siuntinys Nr. 1—\$ 6.70

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. salami dešros

2 sv. (be 2 ozs.) ken. bek.

1 dėž. margarino (400 g)

Siuntinys Nr. 3 — \$ 6.20

4 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino

1 sv. kiaulienos mėsos

Siuntinys Nr. 5 — \$ 5.40

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. marmelado

2 sv. degintos kavos

2 sv. cukraus

1 sv. margarino

Siuntinys Nr. 6

A. 10 sv. cukraus—\$ 2.60

B. 20 sv. cukraus—\$ 4.70

Siuntinys Nr. 7

A. 10 sv. kv. miltų \$ 2.50

B. 20 sv. kv. miltų \$ 3.90

Siuntinys Nr. 10—\$6.40

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino

2 sv. degintos kavos

1 sv. šokolado

Siuntinys Nr. 12—\$ 6.40

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

3 sv. degintos kavos

2 sv. cukraus

S U D B U R Y, Ont.

PAVYZDINGI LIETUVIAI.

Sudbury, Ont.

Periodikos

skiltyse randame mūsų tautie-

čių, dar esančių Europoje, pra-

šymus sudaryti jiems sąlygas

įvažiuoti Kanadon. Aišku, ne

visi tai gali (užstato trūkum-

as), bet gal ne visi ir nori

vargstantiems tautiečiams pa-

dėti. Tačiau vis dėlto atsiran-

da lietuvių, kurie deda pastan-

gų padėti tiems žmonėms at-

vykti į šią šalį. Tikrai gražų

pavyzdį esantiems šiame kon-

tinente duoda Saliomėja ir

Aloyzas Juozaičiai, gyveną

Sudburyje. IRO pagalba čia

atvykę ir sukūrė šeimą, jie jau

sugebėjo atsikviesti iš Angli-

jos p. Juozaitienės sesrį su vy-

ru, sudarė sąlygas p. Juozai-

čio seseriai su vyru su dviem

vaikučiais, gyvenusiems Bel-

gijoje, atvykti į Sudburį ir da-

bar vėl yra sutvarkę dokumen-

tus vienai šeimai Belgijoje. Ir

visa tai padaryta neturint dau-

giau materialinių gėrybių už

mėn. 28 — 29 dd. viešėjo Mont

realyje, kur turėjo 3 rungty-

nes.

Šeštadienį, visiškai netinka

moje krepšiniui salėje, kovie-

čiai pralaimėjo 5 taškų skir-

tumu (38 : 33), atsirevanšuodami

sekmadienį dviem perga-

lėm: stalo tenise 5 : 4 ir krep-

šinyje, įveikdami montrealie-

čius 35 : 21. Kbr.

GERB. TAUTIEČIŲ DĖMESIUI!

Pinigų išsiuntimas į kitus kraštus yra sunkus ir sudėtingas dalykas. Tačiau nuo šio laiko pinigus į Angliją, už spaudą ir kt. be jokių formalumų galime persiųsti per „NL“ administraciją. Pinigai Anglijoje bus išmokami aukščiausiu banko kursu: už 1 dolerį — 6 šil. 6 penai, už 3 dol. — 1 svaras sterlingų. Pinigus administracijai įmokant aiškiai pažymėti, kam pinigai Anglijoje turės būti išmokėti ir tikslus adresas. Skubūs išmokėjimai bus atlikti pridėjus už 15 ct. pašto ženklų.

„NL“ Administracija.

LIETUVIAI PAS SAVUOSIUS!

National Restaurant

Lietuviškas Restoranas.

SAV. M. ŽUKYS.

633 Church Ave (prie Verdun Ave) arti naujosios lietuvių bažnyčios. Tel. TR 0141

Atdara kasdien ir sekmadieniais po pamaldų.

DOMAS BUČINSKAS

GENERALINIS APDRAUDEJAS

Lietuviai, apdraudimo atstovas, kuris atlieka visų rūšių apdraudimus, geriausiomis sąlygomis.

Skambinkite telefonu arba užsakykite:

Kasdien:
Nuo 9 ryto iki 7 vak.
Tel. Fa 6844

Antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 10 vak.
3664 St. Famille St.
Montreal, Que.
Tel. Ha 6708

Jei norite pirkti ar parduoti namus Verdune, kreipkitės pas lietuvių draugą.

C.E. DUPRAS
SERVICE REALTIES

4336 VERDUN Ave., VERDUN

Tel. YO 0529

SOTUS ALKANAM PADEK

AID OVERSEAS, INC., 2244 W. 23rd PLACE, CHICAGO 8, ILL., USA.

Aid Overseas, Inc. siūnia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRS. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo. Pristatymas trunka apie 15–20 dienų.

Aid Overseas, Inc., maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicagos siunčiami AIR MAIL.

UŽSAKANT DIDESNIUS KIEKIUS DUODAMA NUOLAIDA.

Siuntinys Nr. 14—\$ 5.70

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. cukraus

1 sv. marmelado

1 sv. kiaulienos mėsos

2 gab. tualet. muilo

Siuntinys Nr. 19—\$9.95

4 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino

2 sv. marmelado

4 sv. degintos kavos

1 1/2 sv. cukraus

2 gabalai tualet. muilo

Siuntinys Nr. 21 — \$ 6.26

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. degintos kavos

išsiųsti į Lietuvą su visa šeima. Tautiečiai iš visų Kanados kraštų jautriai atsiliepė, parėmė ji finansiškai, ir jis nebuvo išsiųstas. Dabar jis yra apsigyvenęs Brantford, Ont., 209 Dolhouse St., Apart. 4.

Pasirodo, sirgdamas ir besigydydamas sanatorijoje, jis ne tikai gydėsi, bet ir stipriai dirbo ir per tą laiką baigė laikrodininkų mokyklą — Illinois School of Watch Repairing. Balandžio 19 d. gražiai išlaikė egzaminus ir gavo diplomą. Da bar turi teisę gauti licenciją ir atidaryti dirbtuvę. Bet tam tikslui reikia pinigų. Todėl laikinai, kol prasikurs, L. Armalis dirba privačiai savo bute.

Tautiečiai p. L. Armalį parėmė, jeigu jam siųs laikrodžius taisyti. Tuo reikalu prašoma žiūrėti jo skelbimą.

Malonu, kad tautiečių gražiai paremtas nelaimėjęs, tautietis L. Armalis sugebėjo pro duktingai išnaudoti laiką, pasigdyti ir tapti naudingu visuomenės dalyviu. Sėkmės!

EKONOMINIS KANADOS PAJĖGUMAS IR VERŽLUMAS.

(Atkelta iš 3 pusl.)

sim mažumą. Pigi elektros jėga, geresni darbo santykiai, ir didėjanti Kanados vidaus rinka padėjo šiam pramonės išsivystimui.

Kanados ekonominė ekspansija, kaip nujaučia daugumas kanadiečių, dar tik prasideda. Tikrai žiedas pagal JAV sieną yra tirštai apgyventas, o pačioje šalyje yra dar vietos daugeliui milijonų žmonių. Kai kurie ekonomistai tiki, kad Kanada lengvai galėtų išmaitinti daugiau negu 50.000.000 vyrų, moterų ir vaikų. Be abejo, daug milijonų Europos gyventojų norėtų persikelti į Kanadą, atsinešdami su savimi prityrimą ir darbą, padėti išplėtoti krašto ūkį. Kanados dabartinė padėtis pagal žymių prekybos vadovų nuomonę yra panaši į padėtį Jungtinių Valstybių po Civilinio Karo. Kanada yra dar jauna šalis ir jos šaltiniai vargiai tepalvoti. Ji darosi svarbus pasaulio pramonės ir prekybos kraštas.

DĖMESIO

Villasaliečiams ir apylinkės lietuviams! Ekspertas radio ir elektrinių reikmenų taisyme. Prekyba ir pataisymai. PETE'S RADIO SERVICE 7688 Edvard St., Ville Lasalle. HE 3372

Tel. HE 4114

S. MAZULAITIS

SIUVEJAS

6920 Monk Blvd Ville Emard, Montreal, Tramvajus 36.

Mesine ir maisto produktai

SAVININKAS JUOZAS PAPLAUSKAS

1918 FRONTENAC, MONTREAL

TEL. FA 0209

DĖMESIO!

VIOLETA JURIENĖ

kviečia visas lietuves į

BLUEBIRD MOTERŲ

KIRPYKLA

Mandagus, greitas patarnavimas. Lietuvėms nuolaidos.

BLUEBIRD BEAUTY SALON:

Montreal, 5206 Park Ave. Tel: CR 4600.

DAŽYKLA

SAV. JURGIS MERKYS,

251 St. John St. Longueil.

Telefonas: 7578.

Dažo paltus, sukneles, visokius kitus drabužius ir visokias medžiagas.

20-ties metų patyrimas — geriausia garantija už atliekamą darbą.

PAFIGINTOS KAINOS LIETUVIAMS!

Siuntinys Nr. 25

E. 9 sv. kiaulinių taukų

..... \$ 5.25

C. 15sv. kiaulinių taukų

..... \$ 8.00

Siuntinys Nr. 30

A. 5 sv. deg. kavos \$ 6.40

C. 4 sv. deg. kavos

(į pr. zoną) .. \$ 6.00

Siuntinys Nr. 94

A. 5 sv. šokolado \$ 5.30

C. 5 sv. kakavos .. \$ 4.50

B. 8 sv. bičių med. \$ 5.00

I. 5 sv. margarino \$ 3.70

WELLAND, Ont.

K. L. B. WELLANDO L. O. K.-TO METINĖ VEIKLOS APŽVALGA IR APYSKAITA.

Wellando ALOK-as, suėjus me skaičiuje suaugusių t. y. vieniems veiklos metams, duo per 1 8m. amžiaus 148; vyrų 124, moterų 81; bendrame skaičiuje užregistruota 7 prieš jų pačių norą. Registracija naujai atvykstančių lietuvių tęsiama toliau. Užregistruotų kortelių dublikatai pasiūti K. L. B. — LOK (centrui) Montrealyje. Naujai suregistruoti bei pakeitusių adresus žinios centrui sunčiamos kas mėnesį.

Anglų kalboje knygos „Genocide Lithuanian's Threefold Tragedy“ ir „Raudonoji žvaigždė“ įteiktos Wellando mės to bibliotekai 2 egz. Gimnazijai ir Amatų mokyklos bibliotekai 1 egz. Wellande išeinančio laikraščio „The Evening Tribune“ redaktoriui 1 egz., knyg. „Raudonoji žvaigždė“ CIO darbininkų unijai Port-Colborne skyr. ir Amerikos konsulatui Niagara Falls, Ont.

Laike praėjusių vieny veiklos metų komitetas surengė 3 gegužines, 1 šokių vakarą ir 1 šokių vakarą - koncertą, 3 viešus minėjimus (mot. diena, Rugsėjo 8 d. ir Nepriklausomybės šventę), pravedė pinigų vaju lietuviams džiovininkams Vokietijoje ir Tautos Fondui, susirinko komiteto posėdžiams 19 kartų.

Apylinkės ribose suregistruota lietuvių viso: 205; ta-

Kasos stovis ir piniginė apyskaita.

Pajamos:

1. Gauta iš K. L. S. Wellando skyr.	\$ 30.00
2. Gautas pelnas iš surengtų parengimų	\$ 366.46
3. Surinkta aukų džiovininkams V. Vok.	\$ 127.40
4. Surinkta aukų Tautos Fondui	\$ 298.36
5. Įvairios kitos pajamos	\$ 7.00

Viso: \$ 829.22

Balansas: \$ 829.22

Išlaidos:

1. Pasiūsta LOK-tui centrui	\$ 5.00
2. Rašomoji medžiaga	\$ 8.35
3. Kelionės išlaidos surašinėjant apyl. lietuviams	\$ 7.15
4. Išgyta raštinės reikmenų bei knygų	\$ 39.10
5. Pašto išlaidos	\$ 8.91
6. Pasiūsta džiovininkams, Dr. Vydunei, pp. Jan- kų šeimai V. Vokietijoje	\$ 138.58
7. Pasiūsta lietuvių gimnazijai Vokietijoje	\$ 25.00
8. Pasiūsta liet. Armaliui, Kanadoje	\$ 25.00
9. Mažosios Lietuvos Valdybai,	\$ 51.40
10. Tautos Fondo Atstovybei Kanadoje	\$ 300.00
11. Įvairios išlaidos	\$ 45.94
12. Kasoje pinigais 1951 mt. balandžio 1-ai d.	\$ 174.79

Viso: \$ 829.22

Balansas: \$ 829.22

Pajamose 5 nr. gauta už parduotas knygas, kurias k-tas nupirko savo lėšomis.

Išlaidose 2 nr. išgyta knygų „Genocidas“ ir „Raudonoji žvaigždė“ 18 egz. ir 3 nr. išlaidos už kvietimų spausdinimą, rašomosios mašinėlės nuoma, įvairios smulkios išlaidos susijusios su parengimu bei minėjimų rengimu. 1951 balandžio 20 d.

Wellando A. L. O. K-tas.

LIETUVIAI APLEIDŽIA BRITŲ KOLUMBIJOS GELEŽINKELIUS.

Mount Robson, B. C. Klai- Pertraukos užpildytos lietuviš pėdėtis lietuvis Z. Judžentis kų plokštelių muzika. Ban šiomis dienomis apleido CN byta dainuoti ir liaudies kūry- R geležinkelius. Jis dirbo sec tionmanu Blue River stotyje.

Prieš porą savaitių Vale sek o dabar planuoja apsigyventi Winnipego mieste. Jo arti- tai pagį pasiluosavo ir išvyko i mas bičiulis vilnietis G. Mickė nas suruošė savo darbovietėje, motina ir sesuo.

Šiuo laiku Britų Kolumbi- joje etatiniais dirba prie CNR pročiais išleistuves, be poros geležinkelio 2 iš senųjų lietu- savųjų dar ir keliems kitų tau tybių atstovams dalyvaujant.

Zemaitis.

ZURNALAI, naujausi BELETRISTIKOS LEIDINIAI ir įvairių sričių MOKSLO KNYGOS vokiečių kalba tiesiog iš Vokietijos per lietuvišką importo ir persiuntimo firmą.

Reikalaukite mūsų kainoraščių!

A. PAULAITIS

Importe - Exporte.

Wangen - Allgau — Germany.

JUN A Valet Service

SAV. A. JURGUTIS ir P. NARBUTAS.

Valome, taisome ir dažomevyriškus ir moteriškus rūbus. Be to, valome vestuvines suknius, langų užuolaidas (lengvas ir sunkias).

Paimam iš namų ir pristatome atgal. Darbas atliekamas sąžiningai.

210 Dorchester St. W., Montreal. Tel. LA 2958.

Kanados ir Europos siuvėjas Toronte

JONAS INDREL'E

siuva moderniškiausių fasonų vyriškus ir moteriškus kostiumus ir paltus.

DIDELIS PASIRINKIMAS geriausių angliškių medžiagų. Darbas atliekamas SAŽININGAI IR GRAŽIAI.

Adresas: 202 St. Clarens Av e, Toronte.

Telefonas: ME 8522.

EDMONTON, Alberta

— Miesto ir apylinkės lietuvių pobūvis bus gegužės m. 19 d. (šeštadienį) North Edmontone, nuolatiniį salei. Sekmadienį (gegužės 20 d.) iš ryto pamaldos — atvyksta kun. Tėvas Kulbis. Bažnyčia ir laikas bus nurodyta pakvietimuo se. Po pietų 2 val. North Edm. salėj visų lietuvių susirinkimas.

— Retai kuri bendruomenės grupės galėtų pasigirti tuo, ką turi savo tarpe Edmontonas. Tai dr. Davidėnas - Dovydėnas, polit. - socialinių mokslų Tuluzos universiteto doktorantas. Tačiau galima kad visuomeninė veikloj pageidautina iniciatyva.

— Abejingasi organizaciniams reikalams ir inž. St. Sepetys.

— Prancūzų radijo stotis Edmontone CBHA veikia ban ga 680 (radijo aparato skalėje apie „70“). Jei bus vėl ka-

da organizuojama lietuviška programa, Albertos lietuviams bus stengiamasi pranešti iš anksto per spaudą.

— Liet. bendruomenės organizacijos reikalų supratimo pavyzdį rodo taurus lietuvis farmeris p. N. Kardelis. Uo- lus lietuviškų reikalų rėmėjas ir daugiausia garantijų naujiesiems ateiviams lietuviams yra sudaręs p. Vieškelis, savininkas turtingos farmos.

Senieji miesto veikėjai linkę apsiriboti tik vietinių interesų veikla.

— Žinomas futbolo (rugby) treneris ir žaidėjas - žvaigždė Eskimos klube Annis Stukas yra lietuvis ir dar prisimena lietuviškai kalbėti.

— Iš Edmontono lietuviai jau ryžtingai plaukia įytus, daugiausia į Torontą. Ten vilioja geresnės perspektyvos su darbais ir uždarbiais ir gausės nės bendruomenės ilgesys.

St.

PLB DELHI APYLINKĖS

ŠOKIŲ VAKARAS

Gegužės mėn. 19 d. 8 val.vak. PLB Delhi apylinčė Delhi miesto salėj rengia šokių vakarą su

LIETUVIŠKA MUZIKA.

Groja Hamiltono lietuvių orkestras „Aidas“.

Maloniai kviečiame visus atsilankyti.

PLB Delhi Apylinkės L.O.K.-as.

GRAŽUS SUSIRINKIMAS DELHI.

Delhi, Ont. Balandžio mėn. 15 d. įvyko Kanados Lietuvių Bendruomenės, Delhi Apylinkės, LOK-to metinis susirinkimas.

Išrinkta nauja valdyba, į kurią įeina: V. Ignaitis, J. Liutkevičius, V. Jucas, G. Ruginis ir P. Augaitis. Kontrolės komisija: V. Treigis, V. Andriulonis ir A. Trečiokas. Parengimų komisija: St. Kairys, St. Augustinavičius Jun., A. Grincevičienė ir Z. Liutkevičienė.

Senosios valdybos pirmininkas ir iniciatorius, prieš metus suorganizuotas Delhi apylinkėje Kanados lietuvių bendruomenės, p. V. Treigys, padarė išsamų pranešimą iš praėjusių metų veiklos ir ragino naują valdybą dar daugiau pasitempti.

Susirinkimo metu buvo gyvai diskutuojamas Tautos Fondo reikalas. Buvo nutarta rinkti aukas aplankant kiekvieną namuose bei per ateinančių metų parengimus daryti lėšerijas ir visą pelną paskirti T. F.

Nors šioji apylinkė yra neperskaitlinga nariais, tačiau pe reitais metais čia buvo parodyta graži veikla: paminėta vasario 16-toji ir birželio 14-toji, 3 šokių vakarai, Joninių piknikas ir du paprasti piknikai, vakams eglutė, sušėlpti lietuviai ligoniai Vokietijoje, padėta rinkti aukos Simcoo ligoninės praplėtimui, sušėlpti Armalių

Mieli tautiečiai kviečiami gausiai dalyvauti.

KLB Winnipego Apylinkės Valdyba.

Išgykite virimo knygą „TAUPIOJI VIREJA“

Knygą paruošė p. H. Mačiulytė-Daugirdienė. „TAUPIOJI VIREJA“ patiekia 300 įvairių valgių gaminimo receptų, daugumoj pačios autorės išbandytų. Joje rasime, kaip pasigaminti mūsų mėgiamuosius lietuviškus valgius ir lietuvišką krupniką.

Knyga įrišta plastika. Ją atidarius, ji neužsiverčia. Tai šeimininkėms sudaro didelį parankumą. Knygos kaina \$2.00.

Užsakymus siųskite: „EGLUTĖS“ Administracija, P. O. Box 22, Brockton, Mass.

POLICIJOS DIREKTORIUS APIE MONTREALIO KOMUNISTUS.

Gegužės 5 dienos Montrea-vinė Partija) kadrus čia stiprino „Gazette“ buvo įdėtas aktualus straipsnis, kuris įdomus ir „Nepriklausomos Lietuvos“ skaitytojams.

Straipsnis pavadintas: „Langlois išvardina aktyviuosius komunistų organus mieste“. Paduodame dalinį straipsnio vertimą.

„Policijos direktorius J. Algbert Langlois vakardieną pabrėžė, kad naujo pasaulinio konflikto atveju komunistai rengiasi sabotuoti tam tikras strategines vietas Montreale rajone.

Nors čia iki šiol dar nebuvo akivaizdaus įrodymo, kad komunistai būtų treniruojami sabotažinei veiklai, savo savaitinės spaudos konferencijoje jis atidengė, kad policijos departamento subversyvinis dalinys gavęs pranešimų, kad raudonieji planuoja eventualaus konflikto atveju įvykdyti pra gaistungus projektus.

Jis aiškiai pabrėžė, kad jeigu Kanada būtų įvelta į karą, Montrealio Policijos Departamentas veiktų pilnoj skalėj drauge su Kanados Raitąja Policija „apvalant nepageidaujamuosius“.

Paduodamas kai kuriuos žinomus faktus apie komunistų veiklą Montrealyje, dir. Langlois pasakė, kad Darbo Progresyvinė (Komunistų) Partija gyvėsi turinti dabar šiame mieste 700 narių. Šitie nariai anksčiau organizavo kortų partijas, bet jos neperseniai buvo panaikintos tikslu užgniaužti jų plėtrą.

L. P. P. (Darbo Progresy-

nugirstas jų užmačias.

Aukos Tautos Fondui

Hamilton, Ont.: Ateitininkų kuopa surinkus 130,25, prisiųsti su aukų lapais aukėjo: \$ 10,00: B. Aselskis; \$ 7,00: A. Stasevičius; \$ 6,00: A. Jan- kūnas; \$ 5,00: A. Salčiūnas, K. Matkevičius; \$ 4,00: K. Bungarda; \$ 3,00: V. Laniaus kas, A. Šarauskaitė, A. ir L. Astravai; \$ 2,50: J. Pleinys; \$ 2,00: M. Kėžinaitytė, V. Dar- gis, J. Paškevičius, E. Kuda- ba, J. Kėžinaitis, B. Apanavi- čiūtė, S. Šarauskaitė, E. Apa- navičius, E. Olšauskas, D. Ko- chanka, S. Gudinskas, Z. Ston- kus, P. Skučka, S. Jokubaitis, P. Zabarauskas, P. Giedrai- tis, J. V. Petkūnas, K. Lele- šiūtė, D. Slavinskas, Br. Liš- kauskas, S. Verbickas; \$ 1,25: A. Povilauskas; \$ 1,00: B. Gra- jauskas, J. Kamaitis, V. Ky- bartas, A. Steigvilas, J. Lėš- čius, P. Latauskas, Ant. Gra- jauskaitė, A. Gedrimas, J. Ro- mikaitis, Kotr. Meškauskas, J. Klypas, J. Pajarskas, J. Jaku- bynas, V. Bilevičius, E. La- niauskaitė, L. Kukalis, K. Zau- ka, V. Zauka, J. Pipiras, Z. Paškauskas, V. Miškinis, J. Paukštys, A. Patamsis, J. Ado- mauskas, J. Dockaitis, O. Iamo- šauskas, X. Y., S. Dramon- tas, St. Čepas, V. Kunkul's, P. Žeberitavčius, J. Lekutis, V. Liškauskas, L. Baltruškonytė; \$ 0,50: A. Kamaitis, A. Gra- jauskas, V. Čėsna, A. Rakaus-

kas, Burkauskas, Z. Vieraitis, A. Grajauskaitė, P. Vaitkus, V. Pashtuk.

Labai ačiū Ateitininkų mo- pai už pasidarbavimą, o vi- siems Hamiltono Lietuvams už aukas.

M. Arlauskaitė.

DEL „PATRIOS“ LEIDINIŲ Visi užsisakiusieji knygas per „NL“ spaudos skvrių tu- rėjo jas gauti. Bet kai kas vis dar nėra gavęs ir nesulaukia. Iš „Patrios“ mums praneša, kad visiems knygos išsiųstos, bet nemaža dalis knygų yra grįžusių dėl adresų pasikeiti- mo arba nesuradimo adresa- tų.

Primername, kad visi, kas dar nėra gavę ir yra pakeitę adresus, dabar rašytų tiesiai šiuo adresu: „Patria“, 45 St. Johns Pl., Stamford, Conn., USA.

„NL“ Sp. skyrius.

SAVI PAS SAVUS, Palaikykite tuos, kurie skel- biasi „Nepriklausomoje Lie- tuvoje“.

BALTICKA

Lietuviai batsiuvis. Pataisymai ir užsakymai. 5655 Verdun Ave. VERDUN Tel. HE 4547.

Telef.: HE 0106

LIETUVIŠKAS RESTORANAS

727 Church Ave, Verdun (tarpe Verdun Ave ir Banantyne Ave netoli Aušros Vartų par-jos bažnyčios)

GAMINAME VISOKIOS RŪŠIES VALGĮ.

Tautiečiai kviečiami atsilankyti ir įsitikinti.

SAVININKAI BR. JOCAI.

TEL. FI. 2687

Marche BOULEVARD Market

SAV. PAUL GUDAS,

MĖSA, ALUS, GROSETERIJA, DARŽOVES.

6033 Monk Blvd., VILLE EMARD, Montreal.

Edouard MONDOR

Notaras

10 ST. JAMES ST. W., KAM. 308.

TEL. LA 5022 MONTREAL.

Edmond COURCHESNE

Advokatas

CIVILINĖS IR KRIMINALINĖS BYLOS.

10 ST. JAMES ST. W., KAMB. 308

TEL. HA 4607 MONTREAL.

DOMINION AGENCIES BUREAU

16 Woolworth Bldg.,

PORT ARTHUR, Ont., CANADA

Kas yra suinteresuotas atgabenimu giminių ar pažįsta- mų į Canadą, prašau kreiptis į mūsų įstaigą, kuri jau il- gas laikas, kaip tvarko IMIGRACIJOS reikalus. Taip pat įvairių dokumentų reikalus: pasus ar pilietybės do- kumentus ir laivams bilietus į įvairias pasaulio šalis.

Henriko Radausko eilėraščių rinkinys „STRELĖ DANGUJE“

yra sukrautas Tremtinių Namuose, 2244 West 23rd Place, Chicago, Ill., USA. Knygą iliustra- vo dail. Vyta. Kasiulis, o išleido p. V. Saulius, 112 psl. Kaina \$ 2.00. Platintojamsduodama 25%. Prašome užsisakyti aukščiau duotu adresu prisiunčiant pini- gus ar čekį kartu su užsakymu.

MONTREAL

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS

Kanados Lietuvių Bendrojo Montreale Apylinkės L. O. Komitetas gegužės mėn. 13 d. ruošia Motinos dienos minėjimą sekančia programa:

1. 11 val. pamaldos už motinas Aušros Vartų parapijos bažnyčioje. Pamaldų metu giedos op. solistė F. Kardelienė, vargonuos K. Smilgevičius ir giedos choras vedamas muz. Piešinys.

2. Tuoj po pamaldų Aušros Vartų parapijos saleje tai dienai pritaikyta paskaita, kurią skaitys kun. prof. Gaidas - Gaidamavičius.

3. Meninė dalis, kurioje dalyvauja Dramos Teatro aktoriai B. Pūkelevičiūtė ir A. Dikinis bei Kanados Lietuvių Bendruomenės Montreale Apyl. L. O. Komiteto choras ved. Muz. Piešinys.

Lietuviškoji visuomenė kviečiama minėjime skaitlingai dalyvauti. Įėjimas laisvas. Prie įėjimo jokių aukų nebus renkama.

SKAUTŲ TEVAMS IR RĖMEJAMS.

Gegužės mėn. 20 d., tuoj po pamaldų parapijos saleje — Verdune, yra šaukiamas skautų-tėvų ir skautų rėmėjų visuotinis susirinkimas. Tautiečiai, norintieji paremti mūsų jaunimą — skautus, maloniai prašomi šiame susirinkime dalyvauti. Taip pat tėvai arba globėjai malonėkive šiame susirinkime skaitlingai dalyvauti.

Komitetas.

ORGANIZUJAMA EKSKURSIJA Į HAMILTONĄ.

Birželio mėnesio pirmoje pusėje yra pakviesti mūsų sportininkai į Hamiltoną, kur turės susitikti vienas, o gal ir dvi krepšinio rungtynes ir stalo tenisą.

Ta pačia proga yra organizuojama ekskursija autobusu į Hamiltoną. Pravažiuojant, numatoma sustoti Kings tone, Toronte ir Niagara Falls.

Norintieji ekskursijoje dalyvauti prašomi iki gegužės mėnesio 20 dienos užsiregistruoti pas šiuos asmenis: Žilinską Vytautą — Hamilton St. 6141a, Ville Emard, Telef. FI 6582, Kudžmą Augustiną — 181 — 3 Ave Ville Lasalle, telef.: HE 3567 ir Lukoševičių Juozą — 6951 Mazarin St., Ville Emard, telef.: HE 7877.

KLB — KOKO SUSIRINKIMAS.

Šį penktadienį, gegužės 11 dieną 20 valandą punktualiai šaukiamas KLB — LOKO posėdis, kuriame, be kitų reikalų, bus galutinai priimamos Krašto Tarybos rinkimų taisyklės. Posėdis įvyks „NL“ redakcijoje — 7722 George St. Ville Lasalle.

Prezidiumas.

TAUTIEČIŲ DĖMESIUI

Dailininkas J. Ladyga atidarys baldų studiją „Artis“: 6114 Blvrd Monk, Ville Emard. Žiūrėkite jo skelbimą ir atsiminkite, kad kainos „Artis“ studijoje daug mažesnės, negu krautuvėse. Savi pasavus!

Lietuviškoje Jono LADYGOS baldų studijoje „ARTIS“

salionai, sofas, foteliai pigesni kaip kitur. Užsaky mai ir pataisymai.

6114 Blvd. Monk, Ville Emard, Montreal. Telef.: TR 5535.

KUN. S. KULBIS

išvažiuoja kelionės į Kanados lietuvių kolonijas. Gegužės 13 d. jis lankysis garsioje Kanados kuboju sostinėje — Calgary ir ten Sekminių sekmadienį atlaikys lietuviams pamaldas. Po to gegužės 20 d. Aplankys Albertos sostinę — Edmontoną. Iš Edmontono vyks į Letbridge ir ten bus gegužės 27 d. Birželio 3 d. bus Coleman ir birželio 10 d. — Brooks.

DĖMESIO, MONTREALIEČIAI!

Birželio mėn. 9 — 10 d. d. Akademiniš Sambūris, Montreale skaučių „Neringos“ tuntas bei skautų vyrų tuntas ruošia bendrą Montreale jaunimo ekskursiją į Torontą. Pagal galimybę, ekskursijos dalyviai bus aprūpinami nakvyne.

Iš Montreale bus išvyksta penktadienį vakare, birželio 8 d., o iš Torontato atgal — sekmadienį vakare, birželio 10 d. Kelionė ten ir atgal kainuos 12 dolerių asmeniui.

Norintieji ekskursijoje dalyvauti prašomi užsiregistruoti ir įmokėti kelionpinigius iki š. m. gegužės mėn. 28 d. pas žemiau išvardintus žmones.

Naginonį Stasį: 5421 Lafond Str. Rosemont.

Zemlickienę Zofiją: 3725 Bassit str. HA 5979.

Kibirkštę Ireną: 2567 Montgomery Str. Darbo metu CH 9214.

Ciplijauskaitę Birutę: 3472 Hutchison Str. MA 1741.

Akademiniš Samb. Vaidyba. Skaučių „Neringos“ Tuntas. ir Skautų Vyrų Tuntas.

LIETUVIŲ EVANGELIKŲ SUSIRINKIMAS

praėjusį sekmadienį išrinko bažnytinį komitetą: pirmininkas — M. Sulmistras, 176 — 8th Ave, Ville Lasalle; vicepirmininkas — V. Pėteraitis, 5155 Bourbonnere St. Tel. TU 5918; Sekretorius — O. Lingaitis, 176 — 8th Ave, Ville Lasalle; kasininkas — O. Šimkutis, 5636 Beurling Ave, Verdun; reikalų vedėjas — O. Lingertaitis, 6639 Des Erables Ave.

Turintieji bažnytinį reikalų, prašomi kreiptis į bet kurį komiteto narį, pagal paduotus adresus.

Komitetas.

GRAŽIOS IŠLEISTUVĖS.

P. Žilinskienės bute, Rosemonte, praėjusį sekmadienį Montreale scenos mėgėjų grupė surengė puikias išleistuves savo bendradarbiui Kostui Striaupui, kuris daugiau kaip dvejus metus aktyviai darbovisi vaidintojų būrelyje ir buvo jenojiu.

Išleistuvėse svečių tarpe buvo Gerb. klubo pirmininkas D. Norkeliūnas su žmona, pp. Juškevičiai, Barauskas, Ambrazas ir daugelis kitų išvykstančiojo draugų ir pažįstamų.

Išvykstančiam Torontan Kostui palinkėta kuo geriausio pasisekimo. K. L.

PARDUODAMI

iš ankščiau statyto namo išimti langai ir durys — gerame stovyje, labai prieinama kaina. Teirautis tel. AM 0342.

D. L. K. VYTAUTO KLUBAS

kiekvieną šeštadienio vakarą ruošia

ŠOKIUS

puikioje lietuviškoje saleje prie geros muzikos. Maloniai kviečiami visi lietuviai jaukiai ir linksmai praleisti laiką.

Pradžią 8.30 val. vakaro.

Įžanga 50 centų.

Adresas: 2161 St. Catherine East. Telefonas: CH 0480.

Motinoms pagerbti VAKARIENĖ

Gegužės 13 dieną, sekmadienį, 4 valandą po pietų

Šv. Kazimiero bažnyčios svetainėje

RENGIA PARAPIJOS CHORAS.

Bus šilti skanūs pietūs ir visokių gėrimų.

ĮŽANGA 1 dol. 25 centai.

Maloniai kviečiame visus atsilankyti.

CHORO VALDYBA.

LIETUVIŲ MOKYKLOS MINEJO MOTINOS DIENĄ

Lietuvoje Motinos Diena buvo minima pirmąjį gegužės sekmadienį. Čia gi tai dienai skiriamas antras gegužės sekmadienis, todėl Motinos dienos minėjimas išsididai.

Lietuvių šeštadieninės mokyklos Motinos dieną minėjo gegužės 6 d. Aušros Vartų parapijos saleje. Dalyvavo jų dvi iš trijų: Ville Lasalle, vedama p. A. Ališausko ir Ville Emard, vedama p. B. Lukoševičienės.

Pradžioje mok. A. Ališauskas visus pakvietė pagerbti žuvasias ir kovojančias motinas. Kun. Rickus paprastai ir labai nuoširdžiai kalbėjo apie motinos uždavinius šeimoje ir tautoje. Jis priminė neužmiršti savo kalbos ir tautos.

Po to Ville Emardo mokyklos mokiniai parodė gyvą paveikslą „Vargo mokykla“: deklamuavo A. Jurskus, šoko G. J. nušėvičiūtė, akordeonu grojo R. Gudas; eilėraščius sakė: A. Lukoševičiūtė, G. Skunkaitis, R. Bandžiūtė ir I. Burbaitė. „Blezingelė“ ir „Kalvelė“ šoko: J. Andriūnaitė, A. Lukoševičiūtė, A. Burbaitė, L. Bandžiūtė, L. Narbutaitė, E. Šveikauskaitė ir visos jos chorą deklamavo: „Ko tu jėškai, saulyt“.

Ville Lasalle mokiniai išpildė vietinį vaidinimą „Tikrai apvarsi sugrįšiu ir namus“. Vaidino: I. Pilypaitė — dvasią, M. Tauterytė — kregždutę, A. Snapkauskas — zuikėlį, J. Narbutaitė — vėją, I. Šipelytė — peteliškę, Emilis Knystautas — berniuką, V. Šipelis — eglaitę, R. Knystautas — pušaitę, I. Šipelytė, N. Kličiūtė, D. Aneliūnaitė, V. Kanapekaitė, I. Gečaitė, A. Gaurytė ir E. Rubšytė — rudens lapus, snieguoles ir žibuokles, J. Stapulytė ir I. Girdžiūtė — spindulius. Vaidinimas buvo supintas iš šokių, deklamacijų, dialogų.

Vaikų pasirodymas buvo labai gražus ir darė gražaus įspūdžio, gausiai susirinkusiems tiek vaikams, tiek ir jų tėvams. Už tai mokytojus gražiai pagerbė ir jiems padėjo tėvai. Jų darbas tikrai vertas gražaus įvertinimo. Tėvams, kurie turi vaikų, patartina visus juos leisti į šias mokyklas, kuriose per savaitę tikta vieną dieną, šeštadienį, kelias valandas pasimokina, bet ir iš to nauda nepaprastai didelė. Reikia labai pagirti ir mokytojus, kad jie taip gražiai pasiruošė ir puikiai pasirodė.

MĖLYNĖSIS KRYŽIUS PRIMENA,

kad jau metas mokėti apsidraudimo mokesčius. Moka pirmyn už tris mėnesius. Pinigus siųsti geriausia pašto perlaidomis, bet galima ir bank notais. Pinigams siųsti adresu: Mrs. P. Juškevičienė - Miller, 3994 Rosemont Blv., Montreal, P. Q. Pastebima, kad šiuo adresu galima apsimokėti tikta Quebeco provincijos apsidraudimą, o iš kitų provincijų apsidraudimo mo-

kesčiai reikia mokėti kitų provincijų Mėlynosios kryžiaus atstovyboms.

VAIDINIMAS DLK VYTAUTO KLUBE

Praėjusį šeštadienį St. Barausko vedamoji scenos mėgėjų grupė suvaidino P. Vaičiūno (ne Petro Vaičiūno) pjesę „Pražydo nuvytusios gėlės“. Roles atliko: inžinieriaus — Jonas Žitkus, tarno Jokūbo — Juozas Piečaitis, agronomės — Stasė Piečaitytė, Vilkeliens — Vincė Stašaitytė, tarnaitės Jėvos — Birutė Markevičiūtė, Stasės — Roma Jukonytė, motinos — Ona Žilinskaitė - Šneiderienė.

Kaip mėgėjai, vaidintojai savo roles atliko gerai, vieni parodydami daugiau, kiti mažiau aktorinių sugebėjimų. Kadangi žiūrovų publika labai mišri buvo, tai ir pjesė vieniems daugiau, kitiems mažiau patiko. Žmonių susirinko per pusantro šimto.

ŠI ŠEŠTADIENI

(gegužės 12 d.) Ville Lasalle lietuvių mokykloje pamokų nebus.

Mokyt. Ališauskas.

MIRĖ NAUJAS ATEIVIS

Praėjusį sekmadienį netikėtai mirė Jonas Kilikauskas. Vaikare atsigulė kaip niekur nieko miegoti. Ryto metą, žmona atsikėlus ruošėsi namuose ir laukė atsikelti vyro, bet šis nesikėlė. Ji nuėjo pažvelgti, ir rado jau bestingantį. Liko žmona ir suaugę vaikai. Tebūnie jam lengva Kanados žemėlė.

SPORTO RUNGTINIŲ NUOTRAUKOS.

Montreale rungtynių su Hamiltonu nuotraukų galima išgauti pas P. Juknevičių: 6953 Mazarin St., Ville Emard, tel.: HE 7877.

YRA DARBO SEPTYNIOMS MOTERIMS.

Mergaitės — moterys gali gauti darbo ligoninėse. Jei kuri nepatenkinta tarnyba pas šeimininkus (domestique), gali pakeisti ir tarnybą ligoninėje ir ten baigti sutartį. Pakeitimas trunka apie savaitę laiko. Suinteresuotos gali kreiptis į „NL“ redakciją arba telefonu: HE 0473. Atlyginimas pradžiai 50 dol. ir pilnas išlaidų su butu, vėliava palaipsniui pridedama daugiau.

BUV. LIETUVOJE IR TREMTYJE SOCIALDEMOKRATAI,

dabar gyvenantieji Montreale je ir jo apylinkėse prašomi netaidėliojant pranešti savo adresus sekančiai:

L. Girinis: 749 Atwater Ave, Montreal, P. Q., Telef.: WE 0619;

Steponas Juodviršis: 1269 Osborne Ave, Verdun; Jonas Bakanavičius: 689 Beatty Ave, Verdun, tel.: TR 6818;

Pranas Šimelaitis: 1271 Alford Ave., Verdun, tel. TR 2859.

Taip pat savo adresus praneša ir tie tautiečiai, kuriems yra prie širdies darbininkijos judėjimas, dirbančiųjų reikalų gynimas ir kova su mūsų tautos naikintojais — Rusijos komunistais.

Pranešant savo adresus, malonėkite nurodyti, jeigu yra, ir telefoną. Tai padarykite kiek galint greičiau.

Inciatoriai.

TORONTO

LABAI ĮDOMI EKSKURSIJA.

KLMB Toronto Apylinkė rengia ekskursiją į istorinę ir nuostabią vietą, kuri yra apie šimtas mylių nuo Toronto — Midland, Ont. Šioje vietoje prieš daug metų vykdavo dažni ir siaubingi kovų įvykiai tarp indėnų ir baltosios rasės žmonių, kurie šį kraštą užkariavo. Nuo tų laikų yra išlikę kytos įvairios kančių žymės ir kitokios liekanos.

Norintieji šia ekskursija pasinaudoti, prašomi kreiptis pas p. E. Mankuvienę — 213 Sunnyside Ave., arba telefonu: K E 3309. Pas ją bus galima gauti daugiau informaciją ir užsiregistruoti ekskursijoje norintiems dalyvauti. Kor.

SLA 236 KOP. NARIŲ SUSIRINKIMAS.

Gegužės mėn. 13 d. 2 val. pp. 404 Bathurst Str. įvyks mėnesinis narių susirinkimas. Kviečiami visi nariai dalyvauti ir mokesčius susimokėti.

Primenama ir tiems, kurie dar nėra atsiėmę savo apdraudimo paliudymų, pasistengti būtinai atvykti ir paliudymus atsiimti.

Sirgusiems SLA nariams E. Miliauskui, J. Dagilenei ir L. Vakteriui pašalpos čekiai jau įteikti. Tuo tarpu tėra tik vienas ligonis J. Benetis, kurs tebera gydytojo globoje. Jam linkime kuo greičiausiai šios globos atsikratyti. Kor.

NAUJA „VERSLO“ VALDYBA.

Toronto Prekybininkų Pram. ir Ametinininkų S-ga „Verslas“ visuotiniame narių susirinkime balandžio 15 d. išrinko naują valdybą, pasiskirsčiusią pareigomis sekančiai: J. Žaliaduonis — pirmininkas, V. Skirgaila — vicep., P. Budreika — sekr., J. Jurkaitis — ižd. ir P. Paulenis — reikalų vedėjas. Valdybos adresas: 12 Isabella St., Toronto, Telefonas: RA 8603.

PRANEŠIMAS.

Gegužės mėn. 12 d. (šeštadienį), Lietuvių Evangelikų Susivienijimas Toronto ruošia šokių vakarą YMCA saleje (College and Dovercourt kampe). Gros puiki Toronto Universiteto studentų kapela. Pradžią — 8 val. vakaro.

L. E. S.

OPEROS SOLISTŲ

A. Kaskas ir Alg. Brazio koncertas Motinos dienos proga praėjo geriausiu pasisekimu. Koncertas buvo rimtas ir kultūringas, kokių retai tepasitai ko. Publikos atsilankė apie septynišimtis, daugiausia gerų ir rimtų koncertų mėgėjų. Solistai dainavo įdomiai ir gražiai ir audringai buvo išsauti kartoti. Kor.

SERGA KOSTAS ORANTAS

Lietuvos Operos Solistas Kostas Orantas jau penkios savaitės kai serga ir gydomas Toronto ligoninėje. Tikisi šiomis dienomis jau išeiti iš ligoninės. Linkime jam greičiau pasveikti.

BALETO ARTISTŲ NELAIME

Lietuvos valstybinio baleto artistą Justiną Bakutį prieš jausus ir smagus, o svarbiau porą metų Montreale suvažinėjo automobilis. Jam buvo nimu,

nulaužta koja per šlaunį. Ilgai gydėsis, jis pagiau išėjo iš ligoninės. Gydamas, kaulo lūžio galai buvo sustiprinti siūlais. Bet vėliau gydytojai rado, kad ilgai palikti lūžio taip negalima. Todėl ba lūžio pabaigoje J. Bakutini buvo padaryta operacija. Gydytojai žadėjo nuimti metalinį žiedą ir įstatyti trūkstantį kaulo gabalą. Kaip ta operacija padaryta ligonis tikrų žinių neturi. Bet dabar jis guli ligoninėje ir gydosi. Kas tautiečių (giminių, bičiulių, pažįstamų) norėtų jam parašyti, gali siųsti adresu: Mr. J. Bakutis, Ward B, General Hospital, Toronto, Ont. Ligoninė linki me greičiau pasveikti. Kor.

LIETUVIŲ TURTAI DIDEJA

Mūsų tautiečiai, nors ir neseniai atvykę į Kanadą, turi palinkimo ir sugebėjimo savų turtus greitai padidinti.

Per dvejus, trejus metus nuo atvykimo į šį kraštą naujieji kanadiečiai, kurie bėgdami nuo komunizmo pavojaus, atvažiavo be finansinių resursų, dirbama fizinį darbą kasvoklose ir fabrikuose užsidirbo ir susitau pė pinigų. Susidėję po keis, jie dabar nusiperka namus. Kiek praktika rodo, jie paprastai investuoja savo santaupas į 8—10 tūkstančių dol. vertės namus, įnešdami iš karto grynais pinigais apie 2 — 3 tūkstančių dol. Vienas iš tokių ryškesnių pavyzdžių gali būti kad ir šis.

P. Ažubalis, kaip pabėgėlis iš Europos, pasiekė šio žemum krantus maždaug prieš 39 mėnesius. Dabar jis jau sušpėjo įsigyti Toronto mieste nekilnojama turtą, susidedantį iš žemės sklypo ir trijų aukštų plytinio namo, žinomo kaip 507 Parkside Drive. Nuosavybės knygoje yra išrašyta: „Peter Ažubalis, Priest“. Tas turtas kainuoja aštuoniolika tūkstančių ir penkis šimtus dolerių, iš kurių daugiau kaip vienuolika tūkstančių dolerių jau yra sumokėta grynais pinigais buvusiam namų savininkui. Turto įsigijimo reikalus tvarko kanadietis advokatas Brown.

Atrodytų, kad Ontario provincijos sostinėje tuo tarpu dar yra puikios perspektyvų neblogai įsikurti, nesvarbu, kokiame luomei bepriklaustumei. Reikia tik sunkiai, pastoviai dirbti ir taupyti. Jonas J. Juškevičius.

SEKMINGAS DAINOS VAKARAS.

Balandžio mėn. 14 d. 404 Bathurst str. ukrainiečių saleje įvykęs vakaras tikrai buvo jausus ir smagus. Į jį pajav rino savo kūrinius rašyt. V. Kastytis, P. Kozulis ir Lietuvos operos solistė Pr. Rudzevičiūtė padainavusi keletą dainų, akomponuojant D. Rautins.

Šokiai buvo pajavairinti gėlių valsais, kuriems gėles parūpino p-lė St. Šileikytė, o jas išparduoti padėjo malonios dainietės — jaunuolės. Taipgi loterija, kurios bilietus svečiai bematant išpirkė.

Iš viso, šis vakaras buvo, artistą Justiną Bakutį prieš jausus ir smagus, o svarbiau porą metų Montreale suvažinėjo automobilis. Jam buvo nimu,

LINKSMAS LAS ŠOKIŲ VAKARAS — POBOVIS TORONTE

Gegužės 19 d. 7 val. vak. UNUF gražioje viršutinėje saleje 297 College St. įvyksta linksmas ŠOKIŲ VAKARAS — lietuvių subuivimas, ruošiamas Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio.

Vakaro - subuivimo metu groš PUIKUS ORKESTRAS, veiks BUFETAS su staliukais, stipriais ir gėlinančiais gėrimais ir užkandžiais.

BILIETAI po 1 dolerį. Išanksto parduodami „Laisvosios Lietuvos“ Redakcijoje: 145 Harrison St., telefonas: LO-0942, ir prie įėjimo saleje. Lietuvišką jaunimą ir visuomenę maloniai prašome atsilankyti ir linksmai savųjų tarpe praleisti vakarą.

LAS vakaro parengimo k-jė.